

DAGSORDEN Kultur- og næringsutvalget d. 05-09-2024

Mødedato Torsdag d. 05. september 2024 kl. 11:30

Mødested Ankerkvartalet, Haakon VIIIs gate 9, 4005 Stavanger, fylkesutvalgssalen

Indholdsfortegnelse

Lukket.....	3
PS 66/2024 Godkjenning av protokoll fra møte i regional,- kultur- og næringsutvalget 30.05.2024...	3
PS 67/2024 Klage på vedtak - Tiltaksutvikling program for folkehelsearbeid 2024-2026 - Kvitsøy k	4
PS 68/2024 Tilskudd til bredbåndsutbygging i Rogaland 2024 – orientering om tildeling.....	10
PS 69/2024 Missionssatsing for sirkulær grønn næringsutvikling – orientering om oppfølging og o	17
PS 70/2024 Nærings og innovasjonsstrategien: Reiseliv - oppfølging av vedtak.....	24
PS 71/2024 Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet - h	35
PS 72/2024 Tilskudd til kulturbygg 2024.....	48
PS 73/2024 Tilskot til frivillige organisasjonar - mindre justering av retningslinene.....	57
PS 74/2024 Evaluering av utviklingsstipendordningen i tradisjonshandverk innen bygnings- og fart	64
Lukket.....	74

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/79786-1

Saksbehandler: Unni Høibo

Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i regional,- kultur- og næringsutvalget 30.05.2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
66/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Innstilling

Protokoll fra møte i regional-, kultur- og næringsutvalget 30.05.2024 godkjennes.

Unni Fuglestad

utvalgsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/53812-5

Saksbehandler: Hanne Petrée Holdt-Aanensen

Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Klage på vedtak - Tiltaksutvikling program for folkehelsearbeid 2024-2026 - Kvitsøy kommune

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
67/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget
140/2024	17.09.2024	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Klagebrev Kvitsøy kommune
- 2 Retningslinjer tiltaksutvikling innen program for folkehelsearbeid i kommunene i Rogaland for perioden 2024-2026
- 3 Kvitsøy kommune - søknad tiltaksutvikling program for folkehelsearbeid 2024-2026

Sammendrag

Kvitsøy kommune har klaget på avslaget om tilskudd til «Prosjekt kunnskapsgrunnlag» innen tilskuddordningen «Tiltaksutvikling innen program for folkehelsearbeid i kommunene 2024-2026». Tildeling av tilskudd ble behandlet i Regional-, kultur- og næringsutvalget 30. mai 2024, sak 46/2024.

Kvitsøy kommune påpeker i klagen at det ikke ble tatt hensyn til kommunens størrelse og utfordringer med å etablere et kunnskapsgrunnlag for barn og unge.

Kvitsøy har søkt om midler til «Prosjekt kunnskapsgrunnlag». Fylkesdirektøren vurderer at dette prosjektet er innenfor det ordinære folkehelsearbeidet og derfor faller utenfor tildelingskriteriene i retningslinjene for program for folkehelsearbeid. Tilskuddordningens mål er blant annet å utvikle kunnskapsbaserte tiltak. Å utarbeide et kunnskapsgrunnlag er etter fylkesdirektørens vurdering ikke et tiltak. Et kunnskapsgrunnlag skal være på plass *før* tiltak kan planlegges, iverksettes og evalueres.

Fylkesdirektøren vurderer at det ikke er grunnlag for å ta klagen til følge.

Fylkesdirektørens innstilling

Utvalget tar ikke klagen på vedtak om avslag på søknaden til Kvitsøy kommune til følge, og opprettholder vedtak om avslag fattet av Regional-, kultur- og næringsutvalget 30. mai 2024.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Søknad om tilskudd til «Prosjekt kunnskapsgrunnlag» ble behandlet i Regional-, kultur- og næringsutvalget 30. mai 2024, sak 46/2024. Søknaden fra Kvitsøy kommune ble ikke innvilget. Avslaget sendt til Kvitsøy kommune er datert 4. juni 2024.

Fylkesdirektøren mottok klage på avslaget fra Kvitsøy kommune datert 20. juni 2024. I henhold til forvaltningslovens §§ 28-36 har søker rett til å klage på det opprinnelige vedtaket, og klagefristen er tre uker fra mottak av svarbrev. Klagen fra Kvitsøy kommune ble mottatt innen klagefristens utløp.

Klagen skal først vurderes på samme nivå som vedtaket ble fattet, i dette tilfellet Regional-, kultur- og næringsutvalget. Dersom klagen ikke tas til følge, skal den behandles i fylkesutvalget, som er klageinstans. Fylkesutvalgets vedtak er endelig.

Problemstilling

Regional, kultur- og næringsutvalget bes om å ta stilling til klagen. Dersom klagen ikke tas til følge, sendes saken videre til fylkesutvalget som er endelig klageinstans.

Dersom utvalget gir klager medhold, må utvalget fastsette et tilsagnsbeløp, gi en begrunnelse og ta stilling til hvor midlene skal hentes fra.

Saksopplysninger

Den økonomiske rammen for program for folkehelsearbeid er 20,291 millioner kroner for perioden 2024-2026, med forbehold om endringer i statsbudsjettet. Av disse har fylkeskommunen, i tråd med vår søknad til Helsedirektoratet, satt av 2,029 millioner kroner til et felles kompetanseløft vedrørende egenevaluering for alle kommunene i Rogaland som en del av programmet, jfr. RKNU- sak 84/2023.

Den økonomiske rammen for selve tilskuddordningen til «Tiltaksutvikling innen program for folkehelsearbeid i Rogaland 2024-2026» er dermed 18,262 millioner kroner. RKNU tildelte 30.mai 2024 i sak 46/2024 16,648 millioner kroner til 5 kommuner. Restrammen på 1,614 millioner kroner skal fordeles på prosjektene som har fått tilsagn med vilkår om å utarbeide plan for evaluering og samarbeid med

forsknings- og kompetansemiljø før endelig vedtak. Det ble i behandlingen av saken ikke avsatt midler til eventuelle klager.

Kvitsøy kommune søkte om 193 600 kroner for 2024, og oppfyller kravet om 20 % egenfinansiering.

Kvitsøy sin beskrivelse av prosjektet i søknaden

Kvitsøy søker midler til å innhente kunnskap om barn og unges opplevelser av å bo og leve på Kvitsøy, med målgruppen 6-24 år. Dette inkluderer å identifisere positive og negative aspekter ved deres levekår. Til tross for lokal kunnskap, anses kunnskapen som begrenset, utilstrekkelig og med begrenset objektivitet på grunn av kommunens størrelse. Manglende tallgrunnlag gjør at Kvitsøy kommune ikke er inkludert i nasjonale og regionale rapporter, og ikke kan delta i undersøkelser som Ungdata. Dette begrenser muligheten til å sammenligne seg med andre kommuner og identifisere trender over tid. Hovedmålet er at Rogaland Revisjon IKS skal utarbeide en grundig rapport som gir kommunen et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om barn og unges opplevelse av å bo og leve på Kvitsøy. Kunnskapen i rapporten skal bidra til å iverksette treffsikre og kunnskapsbaserte tiltak. Rapporten skal implementeres i kommunedirektørens ledergruppe, folkehelseforum, politisk og samfunnet for øvrig.

Evaluerings og oppfølging er planlagt ved å vurdere effektiviteten av tiltakene og læring fra prosjektet, samt bruke erfaringer og tilbakemeldinger fra evaluering til å utarbeide fremtidige tiltak og prosesser for folkehelsearbeidet på Kvitsøy.

Kvitsøy begrunner følgende i sin klage

Kvitsøy har forståelse for det prinsipielle i avslaget, men mener at fylkeskommunen ikke tar hensyn til Kvitsøy sin størrelse eller de unike utfordringene som kommunen står overfor i folkehelsearbeidet.

Det argumenteres for at de ikke kan gjennomføre og tolke nasjonale og regionale folkehelseundersøkelser, da slike undersøkelser vil være for gjennomsluktige med hensyn til anonymitet for innbyggerne. Det er et stort etterarbeid etter slike undersøkelser, for å sette tallene i konteksten som er «Kvitsøy».

Det beskrives at det i en liten kommune som Kvitsøy er god kommunikasjon mellom etatene og god oversikt over utfordringene de står ovenfor, men de har vansker med å systematisere denne informasjonen og har dermed vansker med å jobbe strukturert inn mot behovene som finnes i samfunnet.

Kvitsøy argumenterer med at prosjektet er godt forankret både internt hos kommunens administrative ledelse, helsesykepleier og i skolens ledelse, lokalpolitikere og blant andre berørte deler av organisasjonen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren er positiv til Kvitsøy sitt ønske om å få på plass et kunnskapsgrunnlag og har forståelse for utfordringen kommunen har med å utarbeide dette.

I de lokale retningslinjene til program for folkehelsearbeid i kommunene i Rogaland, jfr. vedlegg 2, er det i punkt 2 *tildelingskriterier* definert at det ikke gis tilskudd til "lønnsmidler og administrasjon til ordinær drift av folkehelsearbeid". I tråd med folkehelseloven § 5 skal kommunen ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.

Å få utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om barn og unges opplevelser av å bo og leve på Kvitsøy er vurdert å være innenfor det ordinære folkehelsearbeidet og faller utenfor hva vi gjennom program for folkehelsearbeid kan gi støtte til. Til sammenligning har Gjesdal kommune utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for valg av prosjekt, forut for sin søknad.

Et eventuelt tilsagn til Kvitsøy vil gi presedens og bidra til en vesentlig utvidelse av tilskuddsordningen til også å gjelde lovpålagt folkehelsearbeid (utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag). Det er den primære begrunnelsen for at fylkesdirektøren anbefaler å ikke gi tilskudd til kommunen til dette tiltaket, selv om vi forstår kommunens utfordring.

Det vurderes også at prosjektet ikke er innenfor målet om kunnskapsbasert utvikling av tiltak i kommunene. Tilskudd skal primært gå til tiltaksutvikling av nye tiltak eller arbeidsmetoder, hvor et kunnskapsgrunnlag skal være på plass *før* en kan utvikle tiltak. Et viktig mål med program for folkehelsearbeid er at det er kommunene selv som skal få økt kompetanse på utvikling, implementering og evaluering av

kunnskapsbaserte tiltak, noe som ikke vil være gjeldende dersom Rogaland Revisjon IKS skal gjennomføre kartleggingen og utarbeidelsen av rapporten.

Rogaland fylkeskommune vil stille seg tilgjengelig for støtte og veiledning i hvordan Kvitsøy på best mulig måte kan få utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for den beskrevne målgruppen. Til informasjon er Kvitsøy del av partnerskap for folkehelse og mottar årlig 55 000 kr til folkehelsearbeid i kommunen. Kommunen kan selv velge å bruke disse midlene som en del av utarbeidelsen av kunnskapsgrunnlaget.

Konsekvenser av å oppheve vedtaket om avslag

Dersom fylkesutvalget velger å oppheve vedtak om avslag, vil det føre til at:

1. restrammen på 1,614 millioner kroner til evaluering og samarbeid med forsknings- og kompetansemiljø til de fem tiltakskommunene blir redusert, eller
2. midlene må tas fra de 2,029 millioner kronene som er satt av til det felles kompetanseløftet vedrørende egenevaluering i kommunene.

Konklusjon

Å utarbeide et kunnskapsgrunnlag over barn og unges opplevelser av å bo og leve på Kvitsøy vurderes å være innenfor det ordinære folkehelsearbeidet for Kvitsøy kommune og faller utenfor tildelingskriteriene i retningslinjene for program for folkehelsearbeid. Da tilskuddordningens mål er å utvikle kunnskapsbasert tiltak, faller prosjektet dessuten utenfor retningslinjene da det ikke kan defineres som et tiltak. Et kunnskapsgrunnlag skal være på plass *før* tiltak kan planlegges, iverksettes og evalueres.

Fylkesdirektøren kan ikke se at det er gjort formelle feil i saksbehandlingen i denne saken. Videre fremkommer det ikke nye opplysninger i klagen som er av vesentlig betydning for vurderingen.

Fylkesdirektøren kan på bakgrunn av de foregående vurderingene ikke se at det er grunnlag for å ta klagen til følge.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/77372-1

Saksbehandler: Marit Fosse

Avdeling: Seksjon for næring

Tilskudd til bredbåndsutbygging i Rogaland 2024 – orientering om tildeling

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
41/2024	03.09.2024	Eldrerådet
68/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Oppdragsbrev for statsbudsjettet 2024 - bredbåndstilskudd

Sammendrag

Rogaland fylkeskommune har mottatt et bredbåndstilskudd fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet på 18 227 934 kr for 2024. Tilskuddet skal gå til støtte til utbygging av bredbånd i fylket.

Midlene ble lyst ut med søknadsfrist 30. april. Det kom inn 23 søknader der det ble søkt om totalt 67 240 000 kr. Rogaland fylkeskommune har innvilget støtte til fem prosjekter på totalt 17 750 000 kr. Tildelingen er foretatt administrativt av fylkesdirektøren i henhold til [delegeringsreglementet](#), og legges frem for Regional-, kultur- og næringsutvalget til orientering.

Fylkesdirektørens innstilling

Regional-, kultur-, og næringsutvalget tar saken om tildeling av bredbåndsmidler 2024 til orientering.

Rune Thele
samfunnsdirektør

Mette Fossan
næringssjef

Bakgrunn for saken

Ordningen med økonomisk støtte til bredbåndsutbygging skal bidra til utbygging av bredbånd i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for investeringer.

Regjeringens mål er at alle husstander og virksomheter i Norge skal ha tilbud om høyhastighetsbredbånd innen utgangen av 2025.

I 2024 ble ordningen overført fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) til Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD). Departementet fastsetter en økonomisk ramme for hvert fylke, basert på den samlede bevilgningen over kap. 1541 IT- og ekopolitikk, post 60 Bredbåndsutbygging, og en fordelingsnøkkel utarbeidet i samråd med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom).

Fordelingsnøkkelen baseres på en vektet fordeling mellom antall gjenstående husstander i spredtbygde områder uten tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s nedlastingshastighet (vekt: 50%) og estimert tilskuddsbehov for utbygging av bredbåndstilbud med minimum 100 Mbit/s til 100 prosent av husstandene og virksomhetene i hvert fylke (vekt: 50%).

Den samlede nasjonale bevilgningen for 2024 var på 400 031 000 kr, hvorav 18 277 934 kr ble bevilget Rogaland. Av dette er 811 000 kr satt av til å dekke administrative kostnader.

Fylkeskommunene har forvaltningsansvaret for tilskuddordningen, og skal forvalte de tildelte midlene i tråd med [Oppdragsbrev for statsbudsjettet 2024 – bredbåndstilskudd](#). Fylkeskommunene beslutter hvilke prosjekter som skal få statlig støtte, og har også ansvar for at konkurranseutlysning av de aktuelle prosjektene skjer samlet, samt at utbygger som skal gjennomføre prosjektet utpekes etter en tilstrekkelig konkurransebasert utvelgelsesmetode i henhold til statsstøtteregelverket.

Nkom har en faglig veiledningsrolle for bruk av midlene. Bredbåndstilskudd regnes som statsstøtte, og er frem til og med 2024 meldt inn under Gruppeunntaksforordningen (GBER) EU No 651/14.

Problemstilling

Rogaland fylkeskommune har tildelt bredbåndsstøtte til fem prosjekt fordelt på tre kommuner i 2024. Saken legges frem til orientering.

Saksopplysninger

Føringene for tilskuddordningen er i hovedsak de samme som foregående år.

Prosjekter som kan få støtte er:

- a) Husholdninger og virksomheter som mangler tilbud om 30 Mbit/s. Det støttede prosjektet må på en pålitelig måte tilby nedlastningshastighet på minimum 100 Mbit/s
- b) Husholdninger og virksomheter som mangler tilbud om 100 Mbit/s. Det støttede prosjektet må på en pålitelig måte tilby en nedlastningshastighet på minimum 300 Mbit/s.

Den viktigste endringen fra 2023 er at departementet fjernet kravet om lokal medfinansiering på 30% i prosjektene, og lot det være opp til fylkene selv å velge om de ønsket å beholde dette. Rogaland fylkeskommune valgte å ikke stille krav om lokal medfinansiering i 2024, grunnet lav pågang av søknader i foregående år.

Fylkesdirektørens arbeid før søknadsfristen

I 2023 mottok Rogaland fylkeskommune kun fem søknader om bredbåndsstøtte, og delte derfor kun ut 8 556 000 kr av den økonomiske rammen på 16 227 421 kr. Fylkesdirektøren styrket derfor informasjons- og veiledningsarbeidet frem mot utlysningen for 2024 for å få flere søknader om tilskudd.

I forkant av søknadsfristen for utlysningen i 2024 ble det sendt ut informasjon om ordningen til alle kommunene i fylket. Det ble gjennomført tre informasjonsmøter med enkeltkommuner, samt et webinar for kommunene og utbyggere der også Nkom deltok. Det ble rettet et særlig fokus på kommuner med lav dekningsgrad og kommuner som ikke har søkt om bredbåndstilskudd de siste årene.

I november 2023 gjennomførte Nkom en høring over støtteberettigede bygg i bredbåndsstøtteordningen. Høringen gjennomføres for å få en oversikt over hvilke adresser som regnes som støtteberettigede, og for å sikre at bredbåndstilskuddet ikke deles ut til utbygging i områder der det allerede er kommersiell interesse. Adresselistene ble sendt til Rogaland fylkeskommune januar 2024, og videreformidlet til kommunene med kjent kontaktperson.

Midlene ble lyst ut 11. mars, med søknadsfrist 30. april.

Fylkesdirektørens vurdering av søknader og videre arbeid

Til fristen 30. april kom det 23 søknader på totalt 67 millioner kroner. Søknadene ble vurdert opp mot følgende kriterier:

- dekningsgrad i kommunen, der kommuner med lav dekningsgrad ble prioritert over kommuner med høy dekningsgrad
- kostnadseffektiv utbygging, tilskudd per husstand og bedrift

For søknader der det ble oppgitt både antall husstander og antall fastboende/folkeregistrert, var det sistnevnte som ble lagt til grunn. Enkelte av søknadene inneholdt også adresser som ikke er støtteberettiget.

Tabell 1: Oversikt over omsøkte prosjekt

Kommune	Område	Omsøkt beløp	Antall husstander	Dekningsgrad (i %)	Resultat
Bjerkreim	Røysland nord	kr 1 200 000,00	21	66	Innvilget
Bjerkreim	Øvrabygda	kr 5 500 000,00	83	66	Innvilget
Eigersund	Helleland	kr 4 000 000,00	83	91	Innvilget
Lund	Kjellesvik Elve	kr 4 650 000,00	37	76	Innvilget
Lund	Ualand	kr 2 400 000,00	17	76	Innvilget
Eigersund	Gya Eigelandsdalen	kr 600 000,00	13	91	Avslått
Bjerkreim	Ørdsalen	kr 5 670 000,00	36	66	Avslått
Stavanger	Austre Åmøy	kr 1 000 000,00	13	100	Avslått
Sokndal	Vatland Åvendal	kr 1 000 000,00	13 (7 fastboende)	93	Avslått
Hå	Haarr	kr 2 900 000,00	23	95	Avslått
Stavanger	Rennesøy Bjerga	kr 900 000,00	9	100	Avslått
Sokndal	Herveland Bakka	kr 2 000 000,00	25 (12 fastboende)	93	Avslått
Lund	Sætraveien	kr 2 000 000,00	11	76	Avslått

Eigersund	Nevland Gjermestad	kr 1 800 000,00	10	91	Avslått
Suldal	Lovreide	kr 1 900 000,00	16 (12 folkeregistrert)	95	Avslått
Hå	Våland	kr 7 400 000,00	41	95	Avslått
Hå	Aniksdal	Kr 11 500 000,00	63	95	Avslått
Hå	Gausland	kr 920 000,00	5	95	Avslått
Lund	Eik	kr 4 000 000,00	10	76	Avslått
Sokndal	Saurdal Stien	kr 3 000 000,00	20 (11 fastboende)	93	Avslått
Eigersund	Sandarnes	kr 600 000,00	3	91	Avslått
Suldal	Bratlandsdalen	kr 600 000,00	7 (3 folkeregistrert)	95	Avslått
Suldal	Tednes	kr 1 700 000,00	8 (4 folkeregistrert)	95	Avslått

Prosjektene som har fått støtte har fått innvilget totalt 17 750 000 kr. Øvrige tildelte midler til Rogaland er satt av til administrasjon.

I juni 2024 ble de innvilgede prosjektene konkurranseutsatt, med frist 1. oktober. Kommersielle aktører kan melde seg på i konkurransen om oppdrag for utbygging.

Kontraktsinngåelse mellom utbygger og kommune er den enkelte kommunes ansvar, men fylkeskommunen innehar en rolle som fasilitator i forhandlingsmøter og kontraktsinngåelse sammen med både kommunene og utbyggere.

Fylkesdirektørens vurderinger

Bredbåndsstøtte er et viktig tiltak for å etablere nødvendig infrastruktur i de deler av fylket der det ikke er kommersielt grunnlag for investeringer. Rogaland er ett av de fylkene i landet med best bredbåndsdekning, og i flere kommuner er dekningsgraden godt over 90%. Årets tildelinger er gått til tre av kommunene i fylket med dårligst

dekningsgrad, og fylkesdirektørens vurdering er at dette vil være et solid løft for fylket som helhet.

Tildelingskriteriene for ordningen innebærer at hele tilskuddsbeløpet for 2024 har gått til kommuner i Dalane. I utgangspunktet er det ønskelig med en større geografisk spredning. Samtidig viser [Nkom sin oversikt over dekningsgrad](#) at det er i dette området i Rogaland det er lavest bredbåndsdekning. Hvis man ser på tilskuddene som er gitt de siste årene under ett ser man at ordningen i hovedsak har hatt en god geografisk fordeling.

Konklusjon

Tildeling av bredbåndsmidler for 2023 tas til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/70515-1

Saksbehandler: Tore Meinert

Avdeling: Seksjon for næring

Missionssatsing for sirkulær grønn næringsutvikling – orientering om oppfølging og opprettelse av felles prosjektstilling

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
42/2024	03.09.2024	Eldrerådet
69/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Underskrevet avtale Nasjonal Samhandlingsmodell 11. mai 2023 - 20230511

Sammendrag

Norge har satt et mål om å redusere sine utslipp med 55 % innen 2030. I denne forbindelse har fylkeskommunene, Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet inngått en avtale om samarbeid for å oppnå dette målet. I satsingen er det definert tre avgrensede samfunnsoppdrag rettet mot sirkulær grønn nærings- og industriutvikling. Dette initiativet kalles den nasjonale "Missions"-satsingen.

For å støtte arbeidet nasjonalt, er det foreslått å opprette en 100 % prosjektstilling i KS, som skal finansieres av fylkeskommunene gjennom et spleiselag, hvor fylkeskommunene anslagsvis bidrar med inntil 97 000 kr hver, i en treårsperiode.

Rogaland fylkeskommune har identifisert flere symbiosemiljøer som mulige piloter, og deltar i et sirkulært prosjekt for biogassproduksjon sammen med Biogass Oslofjord og lokale kommuner. Videre har Rogaland også behov for å utnytte overskuddsvarme fra planlagte datasentre, en utfordring som krever mer infrastruktur og nye løsninger.

For å nå de nasjonale klimamålene og fremme grønn industriutvikling, er det nødvendig med koordinert innsats og samarbeid på tvers av sektorer og fylker. Fylkesdirektøren anbefaler derfor å støtte forslaget om å finansiere den nasjonale prosjektstillingen som en del av denne innsatsen og at Rogaland fylkeskommune deltar i spleiselaget.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Informasjon om den nasjonale "Missions"-satsingen og aktuelle regionale case tas til orientering.
2. Rogaland fylkeskommune bidrar med inntil 100 000 kroner pr år i tre år til en felles nasjonal stilling for å følge opp arbeidet fra og med 2024. Beløpet for 2024 dekkes innenfor vedtatt ramme. Beløpene for 2025 og 2026 dekkes også innenfor rammen og innarbeides i økonomiplan for 2025-2028.
3. Det forutsettes at alle fylkeskommuner deltar i finansieringen av stillingen med samme beløp.

Rune Thele
samfunnsdirektør

Mette Fossan
næringssjef

Bakgrunn for saken

Norge har vedtatt å kutte utslippene sine med 55% innen 2030. Fylkeskommunene, Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet har i felleskap diskutert hvordan dette kan følges opp på et regionalt nivå, og inngikk i mai 2023 en avtale om forpliktende samarbeid knyttet til tre avgrensede samfunnsoppdrag. Det videre arbeidet med oppfølging av avtalen ble fulgt opp av den signerte avtalen «Nasjonal samhandlingsmodell», vedlagt.

Disse samfunnsoppdragene skal håndtere utfordringene knyttet til målet om en reduksjon av klimagassutslipp. Samarbeidet blir kalt den nasjonale «Missions»-satsingen. I fylkeskommunene samarbeider de fire partene om å legge til rette for behovene som er i næringslivet for å få fart på det grønne skiftet gjennom sirkulær grønn næring- og industriutvikling. I Rogaland ledes arbeidet av det regionale partnerskapet, ledet av Rogaland fylkeskommune. Øvrige medlemmer i partnerskapet er Innovasjon Norge, Siva og Norges forskningsråd, sammen med Statsforvalteren, NHO og LO.

Arbeidet med Missions på nasjonalt nivå har frem til nå vært ivaretatt av KS ved sekretariatet for det nasjonale Næring- og plankollegiet, men krever nå egne og ytterligere ressurser. Næring- og plankollegiet ser behov for en 100 % stilling for å styrke arbeidet. Stillingen foreslås lokalisert i KS, som for tiden fungerer som sekretariat for Missionssatsingen. I første omgang foreslås det en treårig prosjektstilling. Næring- og plankollegiet forslår at stillingen finansieres som et spleiselag mellom fylkeskommunene. Konkret utgjør dette anslagsvis 97 000 kr. pr. fylkeskommune pr. år, om alle deltar. Det foreslås lik andel fra alle fylkeskommuner.

Missionssatsingen retter oppmerksomheten mot store og komplekse samfunnsutfordringer som hverken den enkelte fylkeskommune eller partene kan løse hver for seg. En felles utfordring er å realisere og skalere opp nye grønne verdikjeder som har et stort verdiskapingspotensial. I satsingen er det definert tre avgrensede samfunnsoppdrag som skal bygge opp under Regjeringens Grønt industriløft.

1. Utvikle industrielle symbioser og sirkulære verdikjeder
2. Bygge infrastruktur og rammevilkår for industrielle symbioser og sirkulære verdikjeder

3. Kompetanseløft for å realisere industrielle symbioser og sirkulære verdikjeder

Industriell symbiose er en strategi for å oppnå en sirkulær økonomi, gjennom at bedrifter/virksomheter innenfor et geografisk avgrenset område samarbeider om bruk av ressurser som eksempelvis materialer, energi, vann og/eller bi-produkter.

Rogaland fylkeskommunene ble i mai 2023 bedt om å utpeke kontaktpunkt og deltagere i et nasjonalt fagnettverk som skal jobbe konkret med de industrielle symbiosene gjennom de regionale firepartsamarbeidene. Videre ble fylkeskommunene oppfordret til å gå i dialog med industrielle symbiose-miljø og avklare om de kunne være mulige piloter. Det var ikke lagt opp til spesielle insentiver eller fortrinn knyttet til pilotene, ut over deling og læring av beste praksis. Arbeidet er forankret i Nærings- og innovasjonsstrategien under satsingsområdet ren energi og maritim framtid samt Regionalplan for grønn industri.

Virkemiddelet [Bærekraftig omstilling i Rogaland](#) er innrettet på en slik måte at det kan søkes støtte til prosjekter som omhandler industrielle symbioser. Regionalplan for grønn industri sier at fylkeskommunen skal tilrettelegge for utvikling av sirkulære løsninger og industriell symbiose gjennom regulering og bruk av økonomiske insentiver. Prosjekter med fokus på utvikling av sirkulære løsninger og industriell symbiose er derfor spesifikt nevnt i denne utlysningen.

Problemstilling

Saken belyser den nasjonale "Missions"-satsingen og aktuelle regionale case fra Rogaland, samt forslag om bidrag til felles nasjonal stillingsressurs for å følge opp arbeidet.

Saksopplysninger

Fylkeskommunen har spilt inn følgende symbiose-miljøer som mulige piloter:

- Sauda – Sirkulære muligheter i Sauda
- 360Årdal
- Industriell Symbiose Haugalandet
- Sirkulære Husøy – Karmøy
- Risavika Hydrogen Hub
- Rogaland biogass - Jæren

Pilotene er alle mulige symbiose-miljøer i forskjellige modningsfaser. Det pågår et arbeid med å identifisere andre mulige symbiose-miljøer i fylket, der utfordringene innen landbruket, bruk av fossile gasser og utnyttelse av overskuddsvarme er av særlig interesse.

Landbruket

Rogaland fylkeskommune har, sammen med Biogass Oslofjord og de lokale kommunene Stavanger, Vindafjord, Klepp, Time og Hå et pågående sirkulært prosjekt. Prosjektet har fått økonomisk støtte fra Klimasats, og målet er å vise og legge til rette for at det er økonomisk bærekraftig for en kommersiell aktør å produsere biogjødsel fra biogassanlegg som kan nyttes i landbruket på Østlandet. Prosjektet er viktig for Rogaland fordi forslag til nytt gjødselregelverk og ny gjødselvareforskrift vil bety nye utfordringer for landbruket i fylket. Rogaland har overskudd av fosfor, og flere aktører må samhandle for å finne løsninger som kan opprettholde matproduksjonen og verdiskapningen i landbruket.

Forbud mot bruk av naturgass og propan

Det skal fremover vurderes et forbud mot bruk av fossile gasser (naturgass og propan) som vil kunne bli svært krevende for Rogaland.

- Regjeringen er pålagt å utrede konsekvensene av forbud mot bruk av fossil gass til permanent oppvarming fra 2028
- Miljødirektoratet har sendt forslag til forskrift til Klima- og miljødepartementet 21. mai 2024 om forbud mot fossil fyring i industrien fra 2030

THEMA Consulting har på oppdrag for Energigass Norge vurdert konsekvenser for næringsliv og industri i Rogaland av de to foreslåtte forbud mot bruk av fossil gass, og konkludert med at forbudene kan få store konsekvenser og gi betydelige utfordringer for næringsliv og industri i fylket. Bare for naturgass vil et forbud ramme et årlig omfang på 424 GWh, noe som tilsvarer det årlige energiforbruket til opp mot 25 000 norske husholdninger. Et slikt forbud vil også kunne ramme rundt 80 veksthus i ulike deler av Rogaland.

Bruk av overskuddsvarme

Oppdatering av energiloven vil pålegge aktører som planlegger å bygge nye eller foreta omfattende oppgraderinger av energi- og industrianlegg, å gjennomføre en kost-nytteanalyse for å utnytte overskuddsvarme. Spesielt gjelder dette ved etablering av datasentre. Det er dog ikke enkelt å finne løsninger her, da overskuddsvarmen fra datasentre holder relativt lav temperatur og infrastrukturen (nær/fjernvarmerør) for å utnytte den i mange tilfeller ikke eksisterer.

Fylkesdirektørens vurderinger

For å nå de nasjonale mål om reduksjon i utslipp, vurderer fylkesdirektøren at det er behov for en koordinert innsats og arbeid på tvers av sektorer og politiske områder. Hovedmålet er å sørge for at eksisterende satsinger blir videreutviklet, skalert opp og brukt i et omfang som gir tydelige effekter for å nå målsettingene for reduksjon av utslipp innen 2030.

Fylkesdirektøren anser det som spesielt viktig at en får etablert sirkulære verdikjeder som inkluderer landbruket i Rogaland. En sirkulær verdikjede der en bruker gjødsel fra landbruket til å produsere biogass og så tar ut fosforet fra bioresten, vil kunne løse en del av Rogalands fremtidige utfordringer. For oppgradert biogass av naturgasskvalitet ligger infrastrukturen klar, og fylket har svært god kompetanse på dette området. Fylkesdirektøren mener derfor at de nasjonale virkemidlene og regelverket må treffe våre utfordringer for å sikre at vi kan utvikle de nødvendige industrielle symbiosene.

Både nasjonalt og i Rogaland har vi en tydelig ambisjon om å finne fremtidige løsninger på å utnytte mulighetene som ligger i overskuddsvarme. Regionalplan for grønn industri er tydelig på hvor etableringer bør legges, men hvordan vi eventuelt skal løse utfordringene med overskuddsvarme er ikke klart. Her kan Missionsatsingen være med på dele kunnskap og erfaringer fra andre regioner i landet der en planlegger datasentre.

KS, ved Næring og plankollegiet, foreslår at en 100% stillingsressurs skal finansieres som et spleiselag fylkeskommunene imellom. Fylkesdirektøren vil oppfordre KS til å også selv å bidra i finansieringen av stillingen. I så fall forventes det at de fylkeskommunale bidragene vil reduseres tilsvarende.

Konklusjon

Fylkesdirektøren gir sin tilslutning til forslaget om å gå sammen om finansiering av en treårig prosjektstilling knyttet til Missionssatsingen lokalisert i KS med inntil kr 100.000 årlig. Beløpet for 2024 dekkes innenfor vedtatt ramme. Bidrag for 2025 og 2026 dekkes innenfor rammen og innarbeides i økonomiplan for 2025-2028.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/54108-7

Saksbehandler: Kjetil Bergsvåg

Avdeling: Seksjon for næring

Nærings og innovasjonsstrategien: Reiseliv - oppfølging av vedtak

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
74/2024	02.09.2024	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
70/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Sammendrag

Saken omhandler oppfølging av Regional- kultur og næringsvalgets (RKNU) vedtak fra 30.05.24 om Nærings- og innovasjonsstrategiens kapittel om reiseliv og opplevelser (sak 57/2024). Saken ble sendt i retur med en rekke vedtakspunkter for endring av både innhold og innretning av strategien. Enkelte av disse punktene er utfordrende å følge opp i henhold til opprinnelig bestilling, gjennomført kunnskapsinnhenting og innenfor rammene av Nærings- og innovasjonsstrategien. I saken gis det en nærmere redegjørelse for disse problemstillingene og forslag til hvordan disse kan håndteres, som utvalget bes ta stilling til.

I oppstartsaken ble det lagt føringer for prosessen frem mot endelig behandling av kapittelet. Den kanskje tydeligste føringen var at strategien skulle være en strategi for Rogaland fylkeskommune, ikke for fylket. Kunnskapsgrunnlaget som er innhentet i arbeidet, er ikke egnet som grunnlag for å følge opp alle nye føringer som ble gitt i vedtak fra RKNU.

For å sikre en best mulig leveranse av et revidert kapittel om reiseliv i Nærings- og innovasjonsstrategien, har fylkesdirektøren foretatt en vurdering av gjennomførbarhet

og konsekvenser ved de ulike føringene gitt av RKNV. Disse vurderingene legges frem for politisk behandling.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Forslag til nytt kapittel for reiseliv og opplevelser legges frem for fylkestinget i forbindelse med rapportering og revidering av Nærings- og innovasjonsstrategien.
2. Kapitlet skal være i tråd med føringer fra vedtak i Regional-, kultur og næringsutvalget 30.05.24, justert i tråd med fylkesdirektørens vurderinger i denne saken.
3. Arbeidet med nytt kapittel for reiseliv og opplevelser koordineres opp mot arbeidet med regionalplan for Preikestolen og Lysefjordområdet.

Rune Thele
samfunnsdirektør

Mette Fossan
næringssjef

Bakgrunn for saken

Nærings- og innovasjonsstrategien ble første gang vedtatt 8.desember 2020 (FT-141/2020) og ble sist revidert i fylkestingsvedtak 12.desember 2023 (FT-139/2023).

Nærings- og innovasjonsstrategien består av tematiske underkapitler eller delstrategier, som utarbeides del for del. I tråd med vedtaket i siste revidering og oppstartsak (FU-85/2023) ble det igangsatt et arbeid med kapittel om reiseliv og opplevelser, som skulle utdype og konkretisere satsingen på reiseliv og opplevelser.

I perioden frem mot behandling ble det gjennomført innspillsmøter med en rekke reiselivsaktører og hentet inn kunnskapsgrunnlag. Innspillene ble hentet inn i tråd med bestillingen i sak FU- 85/2023 og utkast til kapittelet er skrevet med bakgrunn i dette.

I den politiske behandlingen fattet RKNU 30.05.2024 (sak 57/2024) følgende vedtak:

Saken sendes tilbake og bearbeides med sikte på å få tydeligere frem fylkeskommunens ambisjoner, målsetninger og strategier for reiselivsnæringen framover. RKNU ber om at følgende innspill blir lagt til grunn i revideringen av reiselivsstrategi:

Det bør settes noen klare og målbare mål for ønsket utvikling innen verdiskaping og sysselsetting i utviklingen av reiselivsnæringen i Rogaland, i tråd med Innovasjon Norges prosjekt Reiseliv 2030.

De prioriterte områdene som blir beskrevet under «Strategiske innsatsområder» kan med fordel utdypes og løftes fram, til fordel for de mer deskriptive delene av strategien

I det videre arbeidet med utvikling av reiselivsnæringen i Rogaland legger RKNU følgende premiss til grunn:

A. Preikestolen og Lysefjordområde vil være et prioritert område for destinasjonsutvikling. I tråd med Regionalplan for dette området som ventes vedtatt på nyåret 2025.

B. Fylkeskommunen skal bidra til en destinasjonsutvikling i prioriterte områder for å øke attraktiviteten, få etablert nye attraksjoner og legge til rette for flere målgrupper.

Fylkeskommunen må bidra til et bedre felles kunnskapsgrunnlag som gir kommunene, reiselivsnæringen og aktørene en bedre forståelse av turiststrømmene til Rogaland, slik at en kan treffe flere kunnskapsbaserte beslutninger.

Fylkeskommunen skal tilpasse flere fylkeskommunale virkemidler for å understøtte en strategisk og langvarig reiselivssatsing i Rogaland. Utvalgte festivaler, flyruteutvikling og cruiseturisme er eksempler på drivere for reiselivsnæringen som kan inngå i en slik satsing.

«Både og strategien» videreutvikles som et sentralt konsept i reiselivsstrategien.

Problemstilling

Regional, kultur og næringsutvalget bes ta stilling til hvordan videre arbeid med Nærings- og innovasjonsstrategiens kapittel om reiseliv og opplevelser skal innrettes.

Saksopplysninger

A. Om Nærings- og innovasjonsstrategien

Nærings- og innovasjonsstrategien er det overordnede strategiske dokumentet for hvordan fylkeskommunen skal prioritere arbeidet med næringsutvikling. Strategien er kortfattet, men bygges gradvis ut ved at de tre satsingsområdene Mat, Reiseliv og opplevelse og Ren energi og maritim fremtid skal få hvert sitt underkapittel som utdyper og konkretiserer fylkeskommunens rolle. Kapittel for mat vil bli det som nå er Matstrategi for Rogaland, kapittel for reiseliv og opplevelser er det som omhandles i denne saken, og et kapittel for ren energi og maritim fremtid er tenkt utarbeidet så snart kapittel reiseliv og opplevelser er slutført.

Nærings- og innovasjonsstrategien er grunnleggende ulik fra regionale planer etter plan og bygningsloven. Noen av de viktigste ulikhetene er:

- i. Rogaland fylkeskommune, ikke Rogaland fylke

Et grunnprinsipp i strategien er en annerkjennelse av at fylkeskommunen som organisasjon har en begrenset påvirkning på næringsutviklingen. Den tar som utgangspunkt at fylkeskommunen ikke kan sette en retning for hvordan næringsaktørene skal agere. Fokuset er på hva fylkeskommunen selv skal gjøre

innen vårt handlingsrom. Dette til forskjell fra regionale planer som skal binde andre aktører i fylket til å følge det som står i planen, og for eksempel kan regionale arealplaner danne grunnlag for innsigelser.

ii. Smalere og spissere

Strategien bygger på prinsippet om smart spesialisering som metode for regional næringsutvikling. Sentralt i metoden er videreutvikling av eksisterende komparative fortrinn (konkurransfordeler), ofte ved at en tilrettelegger for at de ulike fortrinnene kan settes sammen til nye forretningsmuligheter med høy kompleksitet. En forutsetning for en slik tilnærming er en faglig vurdering av fakta om hva som utgjør reelle fortrinn. Dette til forskjell fra hvilke fortrinn en ønsker å ha, eller hva en mener burde vært fortrinn. En konsekvens av dette er at strategien blir spisset og gir en prioritering av aktivitet og virkemiddelbruk i fylkeskommunen inn mot de smale områdene der en begrenset verktøykasse kan ha størst effekt.

iii. Kortfattet og dynamisk

Samtidig som strategien er spisset og langsiktig er den kortfattet og overordnet for å åpne for at implementeringen av den regelmessig kan tilpasses utviklingen i næringslivet. Videre er det enkle prosedyrer for å gjennomføre betydelige endringer i prioriteringer i strategien gjennom årlig revidering. Blant annet har strategien gått fra å ha fire til tre satsingsområder gjennom slike årlige revideringer. Dette er viktig for å unngå å havne i en situasjon der en tilnærming som virket riktig når dokumentet ble vedtatt blir stående, selv om terrenget endrer seg.

B. Om funnene i arbeidet med kapittel reiseliv og opplevelser

I tråd med bestillingen i oppstartsaken ble det benyttet tre hovedspor for å identifisere reelle fortrinn og hvordan fylkeskommunen best kan bidra for å realisere dem:

- Innspillsmøter med næringsaktørene
- Faglig utredning fra konsulentfirmaet MIMIR
- Oppdatering av Rogalandsanalysen

De viktigste funnene var:

1. Lysefjorden er i en særklasse, både med hensyn til hvilken destinasjon den er i dag og hvor stort potensialet er.
2. Næringsaktørene trakk også frem flere andre fortrinn og destinasjoner, men de ble ikke vurdert å være sterke og attraktive nok til å være destinasjoner som står på egne ben.
3. Anbefaling fra Mimir om å utnytte det at vi er en del av en destinasjon som står sterkt internasjonalt: Fjord Norway.
4. Reiselivet har liten direkte økonomisk betydning for regionen, men stor indirekte betydning ved at det påvirker bo-attraktivitet og dermed grunnlaget for å tiltrekke kompetanse til alle næringer.

C. Om reiseliv i regionalplan for Preikestolen og Lysefjordområdet

Innen tema reiseliv skal følgende gjøres:

- En oversikt over eksisterende reiselivsbasert næringsvirksomhet i Lysefjordområdet utarbeides.
- Kunnskap om hvor det er planer om eller potensiale for reiselivsutvikling i området sammenstilles.
- Aktuelle tiltak, virkemidler og utfordringer for å fremme reiselivsutviklingen identifiseres.

Fylkesdirektørens vurderinger

A. Vurdering av vedtak

I vedtaket fra Regional- kultur og næringsutvalget ble det gitt flere tydelige føringer for det videre arbeidet med kapittelet om reiseliv og opplevelse i Nærings- og innovasjonsstrategien. De mest konkrete føringene kan oppsummeres slik:

1. Legge inn konkrete målsettinger for sysselsetting og verdiskaping for reiselivsnæringen.
2. Mer fokus på «Strategiske innsatsområder», redusere deskriptive deler.
3. Prioritere Preikestolen og Lysefjordområdet.

4. Bidra til destinasjonsutvikling og etablering av nye attraksjoner.
5. Bidra til et bedre felles kunnskapsgrunnlag
6. Tilpasse flere virkemidler til å treffe reiseliv.
7. Videreutvikling «Både og strategien».

For fylkesdirektøren er det viktig å levere på de politiske føringer som blir gitt til enhver tid. I dette tilfellet er deler av føringene utfordrende å levere på, og kommer i strid med vedtatt Nærings- og innovasjonsstrategi og vedtaket i oppstartsaken.

For å sikre en best mulig leveranse av et revidert kapittel, har fylkesdirektøren foretatt en vurdering av gjennomførbarhet og konsekvenser ved de ulike føringene gitt av RKNV.

1. Konkrete målsettinger for sysselsetting og verdiskaping i næringslivet.

Fylkeskommunens målsettinger bør reflektere mandatet og handlingsrommet til fylkeskommunen. I tråd med Nærings- og innovasjonsstrategien for øvrig bør derfor målsettinger være mål for fylkeskommunen, ikke fylket eller reiselivsnæringen.

Fylkeskommunen har en samfunnsutviklerrolle, men å legge til grunn at vi kan ha en signifikant påvirkning på total verdiskaping og sysselsetting i næringslivet, eller segmenter av næringslivet, er å tillegge oss et større mandat enn vi i praksis har kapasitet og mandat til å ta. Fylkeskommunen kan bety mye for enkeltbedrifter, vi kan rette opp i markedssvikt gjennom risikoavlastning og gi støtte til innovasjon. Men vi verken kan eller bør sette retning for hvordan næringslivet skal agere. Slike målsettinger er heller ikke satt innen satsingsområde mat, ren energi og maritim framtid, eller for Nærings- og innovasjonsstrategien som helhet. En slik innretning for kapittel om reiseliv og opplevelser vil dermed sprike fra strategiens øvrige tilnærming.

Konkrete målsettinger i Nærings- og innovasjonsstrategiens kapittel reiseliv og opplevelser bør reflektere områder fylkeskommunen kan påvirke. Eksempelvis kan det tallfestes hvor stor andel av virkemidlene våre som skal gå til reiseliv, antall nettverksmøter, opprettelse av samarbeidsarenaer etc.

2. Mer fokus på strategiske innsatsområder, redusere deskriptive deler.

Dette kan forbedres i en revidert versjon.

3. Prioritere Preikestolen og Lysefjordområdet.

Fylkesdirektøren vurderer at dette allerede var lagt inn som et grep i det opprinnelige forslaget, men det kan ytterligere spisses og tydeliggjøres i en revidert versjon.

4. Bidra til destinasjonsutvikling og etablering av nye attraksjoner.

Fylkeskommunen kan være en bidragsyter, men igjen vil fylkesdirektøren advare mot å overvurdere hvilken rolle fylkeskommunen har eller bør ta. Sentralt i premisset om å jobbe med smart spesialisering er at vi unngår å plukke vinnere og tro at vi kan beslutte hva som kan lykkes kommersielt. Det er ikke alltid korrelasjon mellom hvilke destinasjoner det offentlige har ambisjoner om å bygge opp, og hvilke som faktisk lykkes.

Eksempelvis har Flor og Fjære bygget seg opp som en av Stavangerregionens sterkeste destinasjoner uten å være nevnt i en fylkeskommunal plan eller budsjettpost. Samtidig har vi eksempler på destinasjoner hvor det er lagt ned betydelig offentlig innsats uten at det har medført nevneverdige resultater.

Fylkesdirektøren vurderer at vi gjennom godt eierskap i tidligfase og strategisk virkemiddelbruk, kan være en positiv drivkraft også på reiselivsområdet. Men strategien bør reflektere at dette er noe som utøves med forsiktighet og på markedets premisser.

5. Bidra til et bedre felles kunnskapsgrunnlag

Dette er en kjerneoppgave i Nærings- og innovasjonsstrategien og kan med fordel tydeliggjøres ytterligere i et revidert forslag.

6. Tilpasse flere virkemidler til å treffe reiseliv.

Da dette skal være et kapittel i Nærings- og innovasjonsstrategien vil det være naturlig å tydeliggjøre dette opp mot strategien som helhet og dermed alle de 3 innsatsområdene, heller enn at det gjøres kun for reiseliv. Dersom det er politisk

ønskelig med en høyere prioritering av reiseliv på bekostning av de øvrige satsingsområdene bør dette tydeliggjøres i strategien. Dette kan også tallfestes med en prosentvis fordeling av virkemidler mellom de tre satsingsområdene dersom ønskelig, og kan gjøres i årlig revidering av strategien.

7. Videreutvikle «Både og strategien»

Dette er også gjennomførbart, men om det skal være i tråd med føringen om å ha et spesielt fokus på Lysefjorden, samt støtte opp om funnene som går i retning av at det er som del av Fjord Norge vi står sterkest, må det gjøres ved det gis prioritet til de tiltakene som støtter opp om Lysefjorden og Rogaland som en del av Fjord Norge. Eksempler på dette kan være attraksjoner som naturlig kan supplere det Lysefjorden har å by på.

B. Forholdet mellom regionalplan og strategi

Regionalplan for Preikestolen og Lysefjordområdet og kapittel om reiseliv i Nærings- og innovasjonsstrategien har delvis overlappende tematikk. Samtidig er det ene en regionalplan i tråd med Plan og Bygningsloven og det andre en strategi for fylkeskommunen. De to ulike dokumentformene har ulike styrker og svakheter og dette kan utnyttes på en slik måte at de supplerer hverandre.

Føringer som skal forplikte aktører utenfor fylkeskommunen kan gis den juridiske bindingen de trenger ved at de står i en regionalplan. På den andre siden kan aktivitet og tiltak som det er grunn til å anta at trenger mulighet til å endres gjennom enkle grep legges i kapittelet om reiseliv og opplevelser i Nærings og innovasjonsstrategien.

Tilsvarende bør de overordnede føringene for hvordan hensynet til bevaring av natur og utvikling av reiselivet skal balanseres i Lysefjorden ligge i regionalplanen, mens konkretiseringer og utdypinger av hvordan fylkeskommunen ønsker å stimulere til reiselivsutvikling bør ha sine føringer i kapittel for reiseliv i Nærings- og innovasjonsstrategien. Det samme gjelder visjoner for hvilken rolle fylkeskommunen skal spille for utviklingen av reiselivet i hele fylket, og dermed også Lysefjorden.

Fylkesdirektøren ser at det er behov for noe rolleavklaring mellom de to dokumentene, som også har hatt sitt utspring fra to ulike avdelinger i tidligere organisasjonsstruktur. En bedre samkjøring mellom slike prosesser er en forventet gevinst når ny organisasjonsstruktur er satt i tjenesteområde samfunn. En opprydding i plansystemet er også et sentralt tema i forslag til ny regional planstrategi.

Konklusjon

Det grunnleggende for fylkesdirektøren å sikre at politiske vedtak følges opp. Flere av føringene som er gitt vil være uproblematisk for fylkesdirektøren å ta inn i et revidert kapittel om reiseliv og opplevelse i Nærings- og innovasjonsstrategien.

Samtidig strider noen av føringene både med struktur og tilnærming i Nærings- og innovasjonsstrategien. Det strider også mot den opprinnelige politiske bestillingen i oppstartsaken i fylkesutvalget som innspillene er gitt ut fra.

I oppstartsaken ble det lagt føring for prosessen frem mot endelig behandling av kapittelet. Den kanskje tydeligste føringen var at strategien skulle være en strategi for Rogaland fylkeskommune, ikke for fylket. Fylkesdirektøren vurderer derfor at innspillene som er innhentet i arbeidet, ikke er egnet til å svare på alle de føringene som ble gitt i vedtak fra Regional- kultur og næringsutvalget. Det er heller ikke riktig å bruke innspillene til noe annet enn det næringen ble forespeilet de skulle brukes til.

Dersom det er ønskelig at fylkeskommunen tar en ledende rolle der en binder opp næringsaktører, kommuner og andre til en felles retning og satsing må dette gjennomføres som en regionalplan i tråd med Plan og bygningsloven. Slike planer krever normalt 2-3 år og har en høyere kostnadsramme og et annet omfang enn et kapittel i en strategi. Fordelen med et slikt løp er at det gir et mer bindende dokument, imidlertid er det ikke lagt inn noe slik planprosess for reiseliv i høringsutkast for regional planstrategi.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/76815-1

Saksbehandler: Jostein Kvernes Salvesen

Avdeling: Seksjon for allmenn kultur

Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet - høringssvar fra Rogaland fylkeskommune

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
66/2024	30.08.2024	Ungdommens fylkesråd
72/2024	02.09.2024	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
71/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget
139/2024	17.09.2024	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Høringsnotat - Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet
- 2 RFK - tilbakemelding til KUD i forbindelse med innledende innspillsrunder
- 3 Vedlegg til pkt. 4.3 i høringsnotatet
- 4 Høringsbrev fra KUD

Sammendrag

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) sendte «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet» på høring den 8. mai 2024. Høringsfrist er 20. september 2024.

Denne saken redegjør forslag til endringer i ordningen og det skal tas stilling til høringssvar fra Rogaland fylkeskommune.

Forslag til høringssvar fremgår under avsnittet fylkesdirektørens vurderinger.

Fylkesdirektørens innstilling

Utvalget gir sin tilslutning til fylkesdirektørens forslag til høringssvar til «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet» slik det fremgår av fylkesdirektørens vurderinger i saksframlegget.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Ordningen om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill mv. (pengespilloven) av 18. mars 2022 nr. 121, og forskrift om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål av 5. desember 2022. KUD fastsetter utfyllende bestemmelser for ordningen, jf. Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2024.

I Hurdalsplattformen framgår det at regjeringen ønsker å legge til rette for at det blir bygd flere idrettsanlegg og at det skal lages en nasjonal plan for idrettsanlegg. Med bakgrunn i dette, startet departementet arbeidet med en helhetlig gjennomgang av spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

I forbindelse med dette gjennomførte KUD innspillsmøter i alle fylker i løpet av høsten 2022 og vinteren 2023. Formålet med møtene var å få innspill til hvordan anleggsordningen best kan innrettes for å nå målet om mangfoldig og inkluderende deltakelse i idrett og fysisk aktivitet. Fylkeskommunen avholdt møte for Rogaland, på vegne av KUD, den 5. desember 2022 i Stavanger med bred deltakelse fra målgruppene for tilskuddsordningen. Fylkesdirektørens skriftlige innspill til KUD i etterkant av møte er vedlagt saken.

Den 14. august 2024 gjennomførte fylkeskommunen et dialogmøte med kommunene i Rogaland for å orientere om høringsnotatet og fylkeskommunens forslag til høringssvar for de foreslåtte endringer fra KUD. Samme dato deltok også fylkesdirektøren på et møte i regi av Rogaland idrettskrets om høringen. På dette møte deltok også Norges idrettsforbund, særkretser- og idrettsråd i Rogaland.

Videre har endringsforslagene vært tema på samlinger og møter med KUD og fylkeskommunene våren 2024. Det har vært god dialog med kommunene, idretten, fylkeskommunene og departementet gjennom hele prosessen.

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) sendte «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet» på høring den 8. mai 2024. Høringsfrist er 20. september 2024. Høringsnotatet er vedlagt saken.

Høringsnotatet gjelder departementets forslag til endringer i spillemiddelordningen og denne saken redegjør for fylkesdirektørens vurderinger av de foreslåtte endringer fra KUD.

Problemstilling

Utvalget skal ta stilling til forslag til høringssvar til «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet» slik dette kommer fram av fylkesdirektørens vurderinger.

Saksopplysninger

I høringsnotatet påpekes det at det er nødvendig med et sett med overordnede statlige føringer og forutsetninger for å sikre forutsigbarhet og likebehandling for søkere over hele landet. Videre legges det opp til at spillemidlene (overskudd fra Norsk Tipping) til idrettsformål fortsatt skal være det økonomiske grunnlaget for anleggsordningen, og alle endringer i ordningen må skje innenfor rammen spillemidler. Det legges med andre ord ikke opp til noe tilleggsfinansiering fra statsbudsjettet. Det foreslås også en videreføring av nåværende overordnede arbeidsdeling mellom forvaltningsnivåene.

I kap. 3 i høringsnotat følger en oppsummering av sentrale innspill i arbeidet med forslag til endringer i ordningen. I korte trekk kan dette oppsummeres slik:

- Det er stor grad av tilfredshet med tilskuddsordningen slik den er
- Tilskuddsordningen er forutsigbar
- I flertallet av innspillene påpekes det at den overordnede arbeidsdelingen mellom staten (som lager regelverket), fylkeskommunen (som forvalter ordningen og prioriterer mellom søknader) og kommunen (som identifiserer lokale behov og fremmer søknader) i hovedsak fungerer bra
- Det er bred enighet om at det er behov for bedre behovsvurderinger/-kartlegging og prioriteringer
- I mange innspill blir det påpekt at det til dels er store forskjeller i utfordringer og behov mellom fylkene, og at spillemiddelordningen bør ta hensyn til dette. Det er en gjennomgående tilbakemelding fra fylkeskommunene at de bør få et større ansvar når det gjelder helhetlige prioriteringer i egen region, samt frihet til å disponere midler i tråd med regionale behov, tilpasninger og satsinger. Flere fylkeskommuner uttrykker også et ønske om å få ansvar for å kunne avslå søknader

- Det er viktig at kommunene styrker arbeidet med lokale behovsvurderinger basert på brede medvirkningsprosesser
- Det er en tydelig tilbakemelding fra flere aktører (bl.a. fylkeskommuner, friluftslivet, flere kommuner og idrettslag) at regelverket er noe komplisert og søknadsprosessen for lang når det skal søkes om spillemidler til små og enkle anlegg
- Det er bred enighet om at miljø- og bærekraftaspekter må mer i fokus
- Det kom også flere innspill om at det bør ses nærmere på fordelingsnøkkelen for tilskudd mellom fylkeskommunene, bl.a. bør det ses på vektingen mellom dagens kriterier og tas hensyn til avstander og sosio-økonomiske forhold

Fylkesdirektørens vurderinger – forslag til høringssvar

Høringsnotatet kan fremstå noe omfattende og enkelte av de foreslåtte endringer fordrer at man har kjennskap til spillemiddelordningen og gjeldende regelverk.

I kap. 7 i notatet følger en samlet oversikt over forslag i høringen. Forslagene er fortløpende nummerert (1 – 26), og med referanse til hvilket punkt i dokumentet de opptre. Der hvor punkter fra høringsforslaget ikke er bemerket betyr det at fylkesdirektøren støtter forslagene uten ytterligere innspill.

Generelt skulle fylkesdirektøren gjerne sett at det lå flere tilpasninger rettet mot miljø og bærekraft i endringsforslagene. I forslag til ny Regional plan for kultur og idrett er det en gjennomgående tilnærming til bærekraft hvor flere av delmålene kan knyttes direkte mot god forvaltning av spillemidlene. Fylkesdirektøren er av den oppfatning at en statlig tilskuddsordning må fremheve prosjekter hvor innovasjon og bærekraft er vektlagt.

Pkt. 4.1.2.3 Arbeidsdeling mellom forvaltningsnivåene

Fylkesdirektøren støtter forslaget om at tilskuddsordningen fortsatt skal forvaltes av fylkeskommunen, og at nåværende overordnende arbeidsdeling mellom forvaltningsnivåene videreføres. Fylkeskommunene, som regional utviklingsaktør, er best egnet til fortsatt å forvalte tilskuddsordningen og vurdere anleggsbehov over større geografiske områder. Fylkeskommunene har også over lang tid opparbeidet

erfaring og kompetanse i å forvalte ordningen. Opprettholdelse av eksisterende forvaltningspraksis er også i tråd med det store flertallets syn i innspillsrunden.

Pkt. 4.2.1 Fylkeskommunale prioriteringer basert på behovsvurderinger

Fylkesdirektøren er positiv til forslaget om at behovsvurderinger i større grad enn i dag skal vektes i tildelingen av spillemidler, jf. forslag nr. 1. Fylkeskommunene vil kunne gjøre gode prioriteringer mellom anleggssøknader med utgangspunkt i behovsvurderinger på regionalt nivå. Det forutsetter at man har oversikt over anleggsbehovene i de ulike regionene. Behovsoversiktene vil være et nyttig og nødvendig verktøy for at fylkeskommunene skal kunne fordele anleggsmidlene basert på gode faglige prioriteringer og dermed bidra til oppfyllelse av formålet med tilskuddsordningen.

Forslaget sammenfaller også bra med arbeidet som fylkesdirektøren legger opp til i forslag til ny Regional plan for kultur og idrett. Her påpeker fylkesdirektøren at det er nødvendig å gjøre en grundig vurdering av behov og kartlegging av den gjeldende anleggsdekningen for de ulike regionene og kommunene i Rogaland. Idretten arbeider også med å kartlegge og prioritere strategisk viktige anlegg i Rogaland, noe som også vil utgjøre et godt grunnlag for å kunne gjøre gode behovsvurderinger.

Pkt. 4.3.3. Fordelingskriterier: To alternative modeller

Den fylkesvise fordelingen av midler til ordinære anlegg for idrett og fysisk aktivitet (ikke nærmiljøanleggene) følger en beregningsmodell der det tas hensyn til søknadsbeløp, innbyggertall og eksisterende anleggssituasjon. Fylkeskommunene tildeles en andel basert på disse faktorene relativt til hverandre:

- Relativt søknadsbeløp for ordinære anlegg vektes med 50 %
- Relativt innbyggertall vektes med 25 %
- Relativ anleggsdekning vektes med 25 %

I høringen har KUD skissert to ulike alternative modeller, jf. forslag nr. 3:

- Et forslag som beholder dagens kriterier, men der hvert kriterium vektes med 1/3
- Et forslag som beholder dagens kriterier og vektingen mellom disse

Forslaget som beholder dagens kriterier, men der hvert kriterium vektes med 1/3, vil være ugunstig for Rogaland. Vedlagt saken følger en oversikt som viser hvordan forslaget vil slå ut for samtlige fylker. Fylkesdirektøren vil, som i innledende faser med høringen, foreslå at gjeldende kriterier og vektingen mellom disse videreføres.

Videre vil fylkesdirektøren foreslå at departementet vurderer en prosentvis maksimal og minimal innvilgelsesprosent som et virkemiddel for å utjevne forskjeller mellom fylkene. Det er urimelig at noen fylker tildeles 100 % av godkjent søknadssum, mens enkelte andre fylker har en uforholdsmessig lav innvilgelsesprosent. I 2024 hadde Rogaland en innvilgelsesprosent på 35,7 %.

En metode å utjevne forskjeller mellom fylkene er at departementet fordeler f.eks. 80% av rammen i post 1.1 i hovedfordelingen og bruker resterende 20% til å utjevne forskjeller/imøtekomme fylker som har uforholdsmessig lav innvilgelsesprosent slik som Rogaland.

Pkt. 4.4.1 Tilskuddsordning for ordinære anlegg

Det fremmes to alternative modeller for en justert tilskuddsordning for ordinære anlegg til idrett og fysisk aktivitet, jf. forslag nr. 4:

- a) Eksisterende tilskuddsordning videreføres, med de endringer som ellers foreslås i høringsnotatet
- b) En to-delt ordning:
 - I. Eksisterende tilskuddsordning videreføres som i pkt. a. over. Hoveddelen av midlene følger denne fordelingen
 - II. En andel av midlene settes av til regionale prioriteringer

Dersom alternativ b. over, dvs. en to-delt ordning, velges, foreslås at

- a) fylkeskommunene kan benytte inntil 10 % av rammen, fordelt iht. pkt. 4.3, til regionale prioriteringer
- b) pressområdemidler og særskilt tilskudd til større interkommunale anlegg avvikles som egne tilskuddssatser og inngår i fylkeskommunenes regionale handlingsrom. Ordningen med økt tilskudd til anlegg i Finnmark, Troms, Nordland og Namdalen videreføres

Fylkesdirektøren støtter forslag om en to-delt ordning (alternativ b) hvor fylkeskommunene kan benytte inntil 10 % av den årlige rammen tildelt fylket til regionale prioriteringer. Dette vil med all sannsynlighet være et virkemiddel som gjør at det enkelte fylket, sammen med kommuner og relevante organisasjoner, kan utarbeide satsninger som er tilpasset regionale utfordringer som for eksempel utjevning av sosiale forskjeller, satsning på bærekraftige-, viktige- og strategiske anlegg, m.m. En alternativ innretning hvor f.eks. denne andelen fordeles fra nasjonalt hold, uten å gå veien om fylkeskommunene, vil eliminere regional tilpasning og behovsvurdering i ordningen.

Fylkesdirektøren støtter videre forslaget om at pressområdemidler avvikles. I gjeldende ordning er Stavanger, Sandnes og Sola definert som pressområder i Rogaland av KUD. Det vil si at nevnte kommuner kan legge på 15 % på søknadsbeløpet til anlegg det søkes om tilskudd til i kommunen. Fylkesdirektøren mener det er flere kommuner i andre regioner i fylket som også kunne blitt definert som pressområder. Det stilles også spørsmål ved om pressområdemidlene er en utløsende faktor om anleggene bygges eller ikke. Fylkesdirektøren mener derfor det vil være mer treffsikkert om fylkeskommunen i stedet kan fordele disse midlene i samsvar med regionale prioriteringer. I den forbindelse vil fylkeskommunen ta høyde for pressområder og lav anleggsdekning ved prioritering og fordeling av spillemidlene.

Fylkesdirektøren mener imidlertid at det særskilte tilskuddet til interkommunale anlegg må opprettholdes slik det er i dag. Det er fremdeles ønskelig å stimulere til samarbeid om utvikling av større anlegg. En helhetlig satsning på samarbeid på tvers av kommuner som gjelder for hele landet, og på like vilkår, mener fylkesdirektøren er det virkemiddelet som på best måte vil kunne bidra til denne typen samarbeid. Det bemerkes videre at dersom en tilsvarende satsning skal kunne videreføres innenfor rammene fylkeskommunene kan disponere til regionale tilpasninger, vil denne prosentandelen måtte økes. Det vil ikke være mulig både å gjøre regionale satsninger og samtidig kunne prioritere økte tilskudd til samarbeidsprosjekter.

Pkt. 4.4.3 Forenklet anleggsordning

Følgende forslag fremmes når det gjelder en forenklet anleggsordning:

- Ordningen erstatter eksisterende nærmiljøanleggsordning
- Det settes av 10 % av de samlede spillemidlene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (post 1.1. på hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål) til denne ordningen
- Fylkeskommunens handlingsrom til å godkjenne anleggstyper for tilskudd, jf. pkt. 3.6 i dagens bestemmelser, videreføres
- Maksimalt tilskudd per anlegg settes til 400 000 kroner. Maksimalt statlig tilskuddsandel per anlegg settes til 50 %
- Tilleggstilskudd til utvalgte områder med særskilte levekårsutfordringer videreføres
- Det legges opp til løpende søknadsbehandling og utbetaling av tilskudd
- Midlene fordeles mellom fylkene iht. antall barn og unge (6-19 år) i fylket

Fylkesdirektøren støtter intensjonen om å forenkle nærmiljøanleggsordningen, men støtter imidlertid ikke den foreslåtte løsning. Primært begrunnes dette i følgende:

- Generelt legges det opp til økt grad av behovsvurdering for anlegg det søkes om tilskudd til. Foreslått løsning innebærer at søknaden ikke går via kommunen, og derfor ikke på samme måte som nå vil kunne vurderes opp mot kommunens øvrige anleggsbehov.
- Løpende saksbehandling vil bety en ordning hvor søknader blir behandlet kronologisk. Det vil bety at de som er raske til å søke vil kunne få tilskudd, mens de som ikke søker før senere på året når potten eventuelt er tom ikke vil få tilskudd. Det vil bli tilfeldig hvem som får tilskudd, og det vil ikke bli vurdert opp mot behov.
- Gjeldende ordning hvor fylkeskommunene selv kan få avgjøre hvor stor andel som skal gå til ordinære og nærmiljøanlegg oppleves som fleksibel og god. Denne ordningen sikrer også at hele det tildelte fylkeskommunale tilskuddet årlig vil kunne benyttes. Ved foreslått ordning vil muligens deler av det avsatte beløpet til nærmiljøanlegg stå ufordelt.

Fylkesdirektøren vil heller anbefale å se på løsninger som tydeliggjør at dokumentasjonskrav i en søknad er enklere enn for ordinære anlegg.

Pkt. 4.5 Søknadsberettigede aktører

Fylkesdirektøren støtter forslaget om at alle godkjente søkere kan søke om tilskudd til alle typer anlegg, jf. forslag 16 b. I all hovedsak vil sannsynligvis de berørte organisasjonene søke om tilskudd til de anleggstypene de gjør i dag, men å gi en åpning for også å kunne søke om øvrige anleggstyper anses som positivt og en noe mer fleksibel tilnærming.

Pkt. 4.5.1.4. Om aksjeselskap, samvirkeforetak og stiftelser som søkere

Fylkesdirektøren støtter intensjonen om å begrense fortjenestebaserte aktørers mulighet til å inngå i drift og eierskap av spillemiddelfinansierte anlegg. Tydeligere krav om at formålene med et AS, samvirkeforetak eller stiftelse skal være idrettslig, samt videreføre prinsippet om at eventuelt overskudd skal tilfalle det idrettslige formålet anses som viktig.

Fylkesdirektøren støtter imidlertid ikke forslaget om at alle eierandeler i en organisasjon skal være hos en søknadsberettiget aktør, jf. forslag 18 a. En slik begrensning vil med all sannsynlighet bidra til reduserte muligheter for at private aktører skal kunne inngå på eiersiden i en organisasjon som eier og drifter et idrettsanlegg. Dette vil trolig begrense muligheten for gode samarbeid mellom næringsaktører og søknadsberettigete organisasjoner som har til hensikt å utvikle gode idretts- og aktivitetsanlegg. Fylkesdirektøren mener at tydeliggjøringen av organisasjonens formål, opprettholdes av krav om over 50 % eierandeler hos søknadsberettigete aktører, jf. forslag 18 b, samt at alt overskudd fra drift skal tilbakeføres til formålet er tilstrekkelig for å sikre at fortjenestebaserte aktører ikke oppnår økonomisk gevinst som deleier i anlegg.

4.5.2 Søknadsberettigede i forenklet tilskuddsordning

Når det gjelder forslaget om at velforeninger, borettslag og bygdelag ikke lenger skal kunne stå som søkere av spillemiddelfinansierte nærmiljøanlegg bemerkes det at denne typen organisasjoner er særdeles viktig for lokal anleggsutvikling, jf. forslag 22. Spesielt velforeninger etablerer gode aktivitetsanlegg i nærmiljøene der folk bor,

noe som gir økte muligheter for fysisk aktivitet utenom den organiserte idretten og utenom idrettsanlegget. Fylkesdirektøren mener derfor at disse organisasjonene også i fremtiden må kunne søke om tilskudd til nærmiljøanlegg. Det bemerkes videre at det for noen år siden ble gjort en tilpasning av regelverket som tydeliggjorde at lekeplasser ikke tildeles spillemidler. Etter denne innstrammingen, oppleves det at det bygges flere gode nærmiljøanlegg som er tilpasset spillemiddelordningen. Dette gjelder også anlegg som bygges i regi av velforeninger.

4.5.4 Overgangsperiode

Fylkesdirektøren er enig i forslaget om en overgangsperiode som gjør at tidligere godkjente søknader skal behandles etter de bestemmelsene som gjelder første gang en søknad ble godkjent, jf. forslag nr. 26. Det understrekes at dette bør inn som en permanent praksis i ordningen og erstatte gjeldende Bestemmelser punkt 1.4. Det er urimelig at søknader til prosjekter som er godkjent i et år kan risikere å få tildelt et lavere beløp eller i verste fall ikke kunne oppnå tildeling i det hele tatt som følge av senere endringer i bestemmelsene.

4.5.5 Fylkeskommunen som søknadsberettiget aktør og forvalter av tilskuddsordningen

Fylkesdirektøren ønsker å understreke at det også i fremtiden skal være mulig for fylkeskommunen å søke om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. I Rogaland har vi utviklet gode modeller for samarbeid mellom fylke, kommune og frivillighet i forbindelse med utvikling av arealer for idrett og fysisk aktivitet ved skoler.

Fylkesdirektøren ser problemstillingen med at fylkeskommunen i enkelte tilfeller vil tildele midler til seg selv, men mener at dette er godt nok ivare tatt av ordningen slik den er i dag. De nåværende bestemmelsene legger klare rammer på hva som kan tildeles. Videre følger fylkeskommunene i stor grad de kommunale prioriteringene som gjøres årlig. Dette sikrer at de fylkeskommunale prosjektene er behovsvurdert og prioritert lokalt på lik linje med øvrige anlegg. Fylkesdirektøren ser derfor ikke behov for at det avsette en bestemt prosentandel av fylkeskommunens tildelte rammebeløp til egne prosjekter, jf. forslag 24 b. En prosentvis avsetning vil i mange tilfeller derimot bety at fylkenes egne søknader får raskere tildeling enn øvrige prosjekter. Søknader fra fylkeskommunene bør fortsatt behandles og prioriteres på lik linje med øvrige søknader.

Pkt. 4.6 Rammestyrte ordning

Rogaland har lav anleggsdekning, og etterslep i anleggsutbyggingen.

Forutsigbarheten i ordningen er også en utløsende faktor for at anlegg blir realisert.

Selv om spillemidler i mange tilfeller utgjør en relativt liten andel av den totale finansieringen, er det statlige tilskuddet nesten alltid en utløsende faktor for annen finansiering.

Fylkesdirektøren er i sterk grad negativ til å innføre en maksimal grense på et bestemt antall år for en enkelt søknad, jf. forslag nr. 25. Et gjentakende innspill i en stor andel av høringsinnspillene fremhever forutsigbarheten som den største styrken i spillemiddelordningen. Fylkesdirektøren ser poenget og ønsket med å redusere det finansielle etterslepet, og at forslaget kan bidra til dette, men forslaget vil med veldig stor sannsynlighet føre til en betydelig reduksjon i anleggsbyggingen fordi den nevnte forutsigbarheten vil forsvinne.

I Rogaland forskutterer flere kommuner spillemidler når fylkeskommunen godkjenner en søknad. En direkte følge er at anleggsarbeidene vil starte når behovet og engasjementet er til stede. Med en uforutsigbarhet i ordningen om midler vil komme eller ikke vil kommuner ikke lenger forskuttere. Det samme vil med all sannsynlighet skje banker som ikke vil gi lånefinansiering, stiftelser som ikke vil gi tilskudd før spillemidler er innvilget osv. En annen direkte følge av et slikt forslag vil være at fylkeskommunenes behovsplaner i stor grad vil måtte innrettes som en køordning hvor det kun er antall år en søknad er fremmet som er førende for prioriteringene, og ikke det reelle behovet.

Fylkesdirektøren mener at fylkeskommunene i stedet bør kunne gis mulighet til å avslå å tildele midler til søknader for eksempel basert på behov-, anleggsdekning eller andre vurderinger hvor et anlegg eller anleggstype for eksempel ikke er i henhold til fylkeskommunale/kommunale behovsplaner. Igjen vil fylkesdirektøren presisere at forutsigbarhet best skapes med en arbeidsmetodikk som gjør at søkere tidlig i prosessen kan danne seg et bilde av om søknaden blir prioritert med tilskudd eller ikke. En behovsvurdering av en søknad må skje i en tidlig fase og vurderes opp

mot kommunens og/eller fylkeskommunens planer slik at anleggseier kan vurdere om de ønsker å gå videre med prosjektet eller ikke.

Fylkesdirektøren støtter imidlertid en presisering om at søkere som velger å starte å bygge anlegg uten først å ha fått behandlet søknad gjør det på egen risiko.

Fylkesdirektøren støtter også en generell anbefaling om at anleggsarbeider som hovedregel ikke bør starte før en spillemiddelsøknad er behandlet og søker er gitt en tilbakemelding på om anleggsplaner er vurdert å være i henhold til krav i ordningen eller ikke.

Kap. 5 Forskriftsregulering av tilskuddsordningen

Fylkesdirektøren er enig i at arbeidsoppgaver og arbeidsfordeling i ordningen må fastsettes i forskrift. Dette er med på å sikre en helhetlig forvaltning av ordningen. Det er likevel viktig å påpeke at flere og endrede oppgaver til fylkeskommunene, spesielt utarbeiding av behovs- og anleggsplaner, vil medføre en større arbeidsmengde enn hva man har i dag. Som en kompensasjon for dette, mener fylkesdirektøren at tilskuddet til utviklingsarbeid i fylkeskommunene må endres til også å kompensere for økt arbeidsmengde for fylkene. Det er vanskelig å se for seg hvor stort omfanget av merarbeid det vil kunne bli. Fylkeskommunen ser fram til en god dialog med KUD etter hvert som vi gjør oss erfaringer med ny ordning.

Konklusjon

Fylkesdirektøren tilrår at utvalget slutter seg til forslag til hørings svar til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet» slik det fremgår av «Fylkesdirektørens vurderinger» overfor.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/76816-1

Saksbehandler: Jostein Kvernes Salvesen

Avdeling: Seksjon for allmenn kultur

Tilskudd til kulturbygg 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
67/2024	30.08.2024	Ungdommens fylkesråd
73/2024	02.09.2024	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
72/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for tilskudd til kulturarenaer i Rogaland

Sammendrag

Gjennom tilskuddsordningen for kulturbygg skal fylkeskommunen bidra til at det bygges kulturbygg som er av regional interesse og bygg som ivaretar funksjoner for kulturlivet i hele kommunene. Kulturbyggene skal ha egnede lokaler som gir rom for en variert kulturell virksomhet for både egenaktivitet og formidling av kunst og kultur i Rogaland.

Fylkesdirektøren mottok fem søknader om tilskudd til kulturbygg innen søknadsfristen 1. mai. Den økonomiske rammen til fordeling er kr 11 200 000,-. Rammen består av både fylkeskommunale midler og statlige spillemidler, henholdsvis kr 4 400 000,- og kr 6 800 000,-. Gjeldende retningslinjer for tilskudd til kulturbygg ble vedtatt i FT-sak 78/2023, og følger som vedlegg til saken.

Fylkesdirektørens innstilling

Tilskudd til kulturbygg fordeles slik:

Stavanger Kunstmuseum	kr 4 562 000,-
Kulturhuset Plogen	kr 5 000 000,-
Kulturhus i Vats	kr 1 620 000,-
Ryfylkemuseet - ombygging av hovedsete	kr 0,-
Naustet Sykkestranden	kr 0,-
Sum	kr 11 182 000,-

Dekning skjer fra prosjektnummer 52278 (fylkeskommunale midler) og gjeldskonto 23399434 (statlige spillemidler).

Rune Thele
samfunnsdirektør

Jon Inge Zazzera
seksjonssjef

Bakgrunn for saken

Fylkeskommunen skal fordele årets tilskudd til kulturbygg. Den økonomiske rammen til fordeling er kr 11 200 000,-. Rammen er bestått av både fylkeskommunale midler og statlige spillemidler, henholdsvis kr 4 400 000,- og kr 6 800 000,-.

Fylkeskommunen mottok fem søknader om tilskudd til kulturbygg innen søknadsfristen 1. mai. Gjeldende retningslinjer for tilskudd til kulturbygg ble vedtatt i FT-sak 78/2023, og følger som vedlegg til saken.

Problemstilling

RKNU skal ta stilling til fordeling av tilskudd til kulturbygg for 2024.

Saksopplysninger

Gjennom tilskuddsordningen for kulturbygg skal fylkeskommunen bidra til at det bygges kulturbygg som er av regional interesse og bygg som ivaretar funksjoner for kulturlivet i hele kommunene. Kulturbyggene skal ha egnede lokaler som gir rom for en variert kulturell virksomhet for både egenaktivitet og formidling av kunst og kultur i Rogaland.

Det søkes om tilskudd til følgende bygg:

Bygg	Søker	Søknads-beløp	Innstilling
Stavanger kunstmuseum	Museum Stavanger AS	4 562 000	4 562 000
Kulturhuset Plogen	Klepp kommune	5 000 000	5 000 000
Kulturhus i Vats	Vindafjord kommune	1 620 000	1 620 000
Ombygging av museets hovedsete	Ryfylkemuseet	1 500 000	0,-
Naustet Sykkestranden	Kystkultursamlingen Tananger	598 000	0,-
Sum		13 280 000	11 182 000

Den enkelte søknad omtales nærmere i avsnittet under.

Fylkesdirektørens vurderinger

Stavanger kunstmuseum

Museum Stavanger AS

Totalbudsjett: 17 125 437,-

Søknadsbeløp: 4 562 000,-

Museum Stavanger (MUST) søker om et tilskudd til rehabilitering og oppgradering av taket på Stavanger kunstmuseum. Museet ble ferdigstilt i 1992 og taktekkingen er moden for utskifting. Etter lekkasjer i januar i år, har MUST innhentet en tilstandsrapport som tilsier at tekkingen må skiftes ut i sin helhet for å unngå framtidige lekkasjer. Tidligere vurdering av mulige energibesparelser, viser at det anbefales at takene etterisoleres samtidig.

Museet har foretatt noen punktuelle utbedringer for å stoppe lekkasjene, men på sikt er driften av bygget i fare. Utstillingene til MUST er i stor grad avhengig av innlån fra andre museer. Tillitten til at innleide verk kan vises trygt er en forutsetning for å kunne fortsette med utstillinger på et høgt kunstnerisk nivå.

Museet har et rikt formidlingstilbud mot skoler og et generelt publikum og de siste årene har besøkstallene ligget på rundt 40- og 50 000 besøkende årlig. MUST tilbyr gratis adgang for barn opp til 18 år og studenter, og arbeider målrettet med inkludering og mangfold.

I søknaden legges det opp til at prosjektet skal finansieres ved tilskudd fra fylkeskommunen og Stavanger kommune, samt egenandel fra MUST.

Søknadsbeløpet til Stavanger kommune er på 8,1 mill. kroner. Etter fremdriftsplanen, skal rehabiliteringsarbeidet starte våren 2025.

Vurdering:

Fylkesdirektøren er positiv til søknaden og har forståelse for den prekære situasjonen som MUST har med Stavanger kunstmuseum. Behovet for rehabilitering og oppgradering er nødvendig for å kunne opprettholde driften og publikumstilbudet ved museet. Med bakgrunn i dette, anbefales søknaden imøtekommet med kr 4 562 000,- i tilskudd.

Vedlagt søknaden følger en støtteerklæring til prosjektet fra Stavanger kommune. Fylkesdirektøren forutsetter at kommunen også bidrar med finansiering til prosjektet før utbetaling av et eventuelt fylkeskommunalt tilskudd.

Kulturhuset Plogen

Søker: Klepp kommune

Totalbudsjett: kr 251 316 000,-

Søknadsbeløp: kr 5 000 000,-

Klepp kommune skal bygge nytt kommunehus, som omfatter hovedfunksjonene rådhus, kirke og kulturhus. Etter fremdriftsplanen, skal prosjektet være ferdigstilt i løpet av 2026. Kulturhuset, som har fått navnet Plogen, vil ha et samlet areal på ca. 5000 kvm., og skal være et samlingspunkt for hele kulturlivet i kommunen.

Plogen kulturhus vil huse all kommunal drevet kulturvirksomhet. Det skal bygges ny storsal, bibliotek, lokaler for kulturskolen, sambrukslokaler for dans, musikk, kunst- og håndverk, m.m. Det skal også tilrettelegges for møte- og aktivitetsrom som vil være tilgjengelig for kulturlivet og frivillige lag- og foreninger. Når det gjelder funksjonelle- og tekniske kvaliteter i bygget, er det blant annet brukt akustisk kompetanse som ligger til grunn for valg av løsninger som skal ivareta veiledende standarder for rom og lokaler til musikk. Kommunen peker også på at det skal installeres elektroakustisk anlegg, som vil kunne brukes som eksempelanlegg for andre aktører som skal i gang med rehabilitering, oppgradering eller bygging av nye kultursaler.

Kommunen har frem til nå manglet et sentralt kulturbygg. Kommunen fremhever i søknaden at plassering av bygget og samlokaliseringen med rådhus og kirke er et grep for å styrke sentrum, for å skape en stor, sentral kulturell møteplass, styrke nærheten til innbyggerne, og legge til rette for god samhandling mellom ulike aktører.

Vurdering:

Fylkesdirektøren er positiv til prosjektet og mener at Plogen kulturhus er et etterlengtet initiativ som vil bidra til god samlokalisering og en helhetlig infrastruktur for kulturlivet i Klepp kommune. Plogen vil ha egnede lokaler som gir rom for en variert kulturell virksomhet med fokus på både egenaktivitet og formidling av kunst og kultur. Søknaden anbefales imøtekommet med kr 5 000 000,- i tilskudd.

Kulturhus i Vats

Vindafjord kommune

Totalbudsjett: kr 31 470 625,-

Søknadssum: kr 1 620 000,-

Vindafjord kommune bygger nytt svømmeanlegg og kulturhus i Vats. Kulturhuset er lokalisert sentralt i lokalsamfunnet i Vats, omgitt av skole, idrettsanlegg, svømmehall, bedehus og kirke. Målet for et samlet svømmeanlegg og kulturbygg er at anlegget skal bli en arena som trekker til seg besøkende fra et større regionalt område, og dermed blir et møtested for både lokal og regional aktivitet. Kulturbygget blir åpent for alle grupper, uavhengig av religiøst, sosialt eller politisk ståsted. Bygget blir en gjenoppbygging etter tidligere Vindafjordhallen, som brant ned i 2019.

Kultursalen er planlagt for inntil 300 personer. Salen er også tilpasset ulike grupper og antall personer med mulig oppdeling mellom stor og liten sal. Det er et mål at kultursalen skal inspirere til et rikt kulturliv og være attraktiv til både musikk og dans, arrangementer, undervisning og kursvirksomhet. Når det gjelder funksjonelle- og tekniske kvaliteter i bygget, er det blant annet brukt akustisk kompetanse som ligger til grunn for valg av løsninger som skal ivareta veiledende standarder for rom og lokaler til musikk.

Vurdering:

Fylkesdirektøren slutter seg til kommunens vurdering om at dette vil bli et kulturbygg som vil ha en viktig funksjon for hele kommunen. I et bærekraftperspektiv er det også positivt at en legger til rette for en sambruksløsning med idrett og fysisk aktivitet.

Prosjektet ble tildelt kr 3 380 000,- fra tilskuddsordningen i 2023, jf. RKNU-sak 76/2023. Fylkesdirektøren anbefaler å tildele ytterligere kr 1 620 000,- til prosjektet. Total tildelt beløp fra fylkeskommunen blir da eventuelt kr 5 000 000, som etter retningslinjene er maksimalt tilskuddsbeløp til denne type bygg.

Ryfylkemuseet - ombygging av hovedsete

Søker: Ryfylkemuseet

Totalbudsjett: kr 7 941 250,-

Søknadsbeløp: kr 1 500 000,-

Ryfylkemuseet har sitt hovedkontor på Sand i Suldal, men er aktiv i hele Ryfylke. I 2009 ble administrasjonsbyggene åpnet, for å kunne huse flere sentrale funksjoner til museet. Siden den gang har Ryfylkemuseet hatt en betraktelig økning både i oppgaver og ansatte. Etableringen av et bygningsvernssenter startet høsten 2019 og fra 2023 ble senteret en fast del av driften til museet.

Museet søker om tilskudd til ombygging av følgende bygg:

- Ombygging av stålhallen (verksted for bygningsvern)
- Nytt solcelletak til stålhallen
- Ombygging av administrasjonsbygg (kontor, arkiv, o.l.)
- Ombygging av Nesasjøhuset (publikumslokale)

Den mest kostnadskreven og omfattende tiltaket i søknaden er ombyggingen av Stålhallen. Stålhallen fungerer i dag som en overgangsløsning for et nytt bygningsvernssenter (nybygg) som er under planlegging. Etter fremdriftsplanen, skal nybygget stå ferdig i 2028.

Vurdering:

Fylkesdirektøren synes det er positivt at Ryfylkemuseet har et bygningsvernssenter og planer om videreutvikling av dette. Dette bygger opp om prioriteringer i Regional plan for kulturmiljø 2023-2035. Hovedvekten av søknaden omhandler ombygging av bygningsvernssenteret (stålhallen), som skal fungere som magasin, verksted og kurslokale. Etter retningslinjene for tilskuddsordningen, faller magasin og verksted som ikke inngår som en del av en fellesløsning utenfor ordningen. Når det gjelder ombyggingen av administrasjonsbygget, forventes det at Ryfylkemuseet følger opp dette gjennom driftstilskuddet fra fylkeskommunen. Med bakgrunn i dette, anbefales ikke søknaden prioritert.

Naustet Sykkestranden

Søker: Kystkultursamlingen i Tananger

Totalbudsjett: kr 1 796 000,-

Søknadsbeløp: kr 598 000,-

Stiftelsen Kystkultursamling er opptatt av å styrke og bevare samlinger av båter, bruksgjenstander og bygninger fra 18- og 1900-tallets kystkultur. I tillegg til å samle gjenstander, ønsker Kystkultursamlingen å tilby aktiviteter for private, og engasjerer organisasjoner, lag og foreninger i lokalsamfunnet. Prosjektet det søkes om tilskudd til er å gjenreise naust som gikk tapt på 1950-tallet rundt havnen i Tananger. Det pekes på at gjenreisingen av naustene vil bidra til bevaring av kulturarv, turistattraksjon, utdanning og bevissthet og kulturell utveksling i lokalsamfunnet. Kystkultursamlingen har over lang tid planlagt gjenreising av naust på eksisterende grunn rundt Sykkestraen. Kostnad for grunnarbeidet og reising av naust er beregnet til ca. 1,8 millioner kroner.

Vurdering

Fylkesdirektøren er positiv til gjenreisingen av naustene og i den forbindelse er det også gitt tilskudd til prosjektet gjennom fylkeskommunens tilskuddsordning for verneverdige bygg- og anlegg, jf. RKNUSak 13/2024 hvor slike tiltak hører hjemme. Når det gjelder søknaden om økonomisk støtte til prosjektet som kulturbygg, mener fylkesdirektøren at prosjektet er noe snevert i omfang og faller utenfor denne ordningen. Med bakgrunn i dette, og prosjektet vurdert opp mot prioriteringskriterier samt andre prosjekter i søknadsrunden, anbefales ikke søknaden prioritert.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler at midler til kulturbygg for 2024 fordeles slik:

Stavanger Kunstmuseum	kr 4 562 000,-
Kulturhuset Plogen	kr 5 000 000,-
Kulturhus i Vats	kr 1 620 000,-
Ryfylkemuseet - ombygging av hovedsete	kr 0,-
Naustet sykkestranden	kr 0,-
Sum	kr 11 182 000,-

Resterende beløp på kr 18 000,- overføres til neste års fordeling.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/76331-1

Saksbehandlar: Trond Bjørknes

Avdeling: Seksjon for allmenn kultur

Tilskot til frivillige organisasjonar - mindre justering av retningslinene

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utal
71/2024	02.09.2024	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
40/2024	03.09.2024	Eldrerådet
73/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for tilskudd til regionale frivillige organisasjoner innen kulturfeltet i Rogaland

Samandrag

Regional-, kultur- og næringsutvalet vedtok i RKNU-sak 11/2024 «Tilskudd til regionale frivillige organisasjoner innen kulturfeltet i Rogaland – 2024» ein gjennomgang av kriteriet for regional utbreiing i retningslinene for tilskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland.

Ordninga er utforma slik at det skal vere mogeleg å justere på dei talfesta kriteria, utan å endre på ordninga si grunnleggande innretting. Ei mindre justering av kriteriet for regional utbreiing, endrar etter fylkesdirektøren si vurdering lite på ordninga si innretting.

Med tilvising til erfaringane frå siste tildelingsrunden, gjer difor fylkesdirektøren framlegg om å setje ned krava frå «medlemmar i minst 12 kommunar eller lokallag i minst 4 kommunar» til «medlemmar i minst 9 kommunar eller lokallag i minst 3 kommunar».

Fylkesdirektørens innstilling

Retningslinene for tilskotskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland, punktet «Hvem er tilskuddsordningen for?», andre avsnitt, vert endra til «For å få tilskudd, må organisasjonen ha tilstrekkelig regional utbredelse, det vil si enten medlemmer i minst 9 kommuner eller lokallag i minst 3 kommuner».

Rune Thele
samfunnsdirektør

Jon Inge Zazzera
Seksjonssjef

Bakgrunn for saka

Ved behandlinga av RKNU-sak 11/2024 «Tilskudd til regionale frivillige organisasjonar innen kulturfeltet i Rogaland – 2024» vart fylgjande tilleggsforslag einstemmig vedtatt:

«Regional-, kultur- og næringsutvalet ber om ei sak med ny gjennomgang av retningslinene, med spesiell vekt på kor mange kommunar organisasjonen må ha medlemer i for å reknast som regional og kome inn under ordninga».

Fylkesdirektøren svarar med dette ut det vedtekne tilleggsforslaget.

Problemstilling

Utvalet skal ta stilling til forslag om ei mindre justering av retningslinene for Tilskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland.

Saksopplysingar

Tilskotsordninga for regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland fekk nye retningslinjer i 2019 (FT-sak 79/2019) etter eit langt og grundig forarbeid, og det har vist seg å fungere godt både internt og eksternt, noko som mellom anna kom fram i innspelsprosessen til ny regionalplan for kultur og idrett. Ordninga bygger på fire grunnprinsipp:

- Frie midlar
- Objektiv utmåling av tilskot
- Tydelege inngangskritering
- Enkel forvalting

Inngangskriteriet om regional utbreiing kviler på ansvars- og oppgåvefordelinga mellom dei tre forvaltingsnivåa, og her særleg mellom fylka og kommunane.

Fylkeskommunen er ein regional utviklingsaktør, og rettar inn verkemidla sine etter det.

Det fylgjer likevel ikkje automatisk av det *kvar* grensa mellom det regionale og lokale ansvarsområdet skal gå. Dette vart drøfta i saksframlegget då fylkesdirektøren la fram forslag til nye retningslinjer i 2019:

«Fylkesrådmannen gjer framlegg om å halde på kravet om lokallag i minst 4 kommunar eller medlemmar i minst 12 kommunar som inngangskriterium for

*på den måten å sikre at ordninga har eit tilstrekkeleg regionalt perspektiv (...)
Intensjonen med dette kriteriet er å sikre at organisasjonane er reelt regionale.
Dersom det er sterke grunnar til det, kan ein eventuelt vurdere å justere
innslagspunkta seinare utan at det rokkar ved denne intensjonen».*

Ein kjente ikkje til at organisasjonar som rekna seg sjølv som legitime søkjarar til ordninga vart haldne utanfor av krava om regional utbreiing, og såg difor ingen grunn til å endre dei.

Dei fleste søkjarane til denne tilskotsordninga er ledd i nasjonale organisasjonar. Slike organisasjonar har typisk ein organisasjonsmodell med tre nivå: nasjonalt, regionalt og lokalt. Dersom ein organisasjon både har regionledd og eit eller fleire lokallag i Rogaland, fylgjer det naturleg at regionleddet søker tilskot frå fylkeskommunen, medan lokallaga må søkje tilskot frå kommunane dei høyrer til i. Det betyr at eit lokallag som har medlemmar i meir enn 12 kommunar likevel ikkje kan få tilskot frå den fylkeskommunale ordninga dersom same organisasjon har eit regionledd som får tilskot derfrå. Fylket gjev ikkje tilskot både til lokallag og regionledd til same organisasjon.

Det finst òg organisasjonar som berre har nasjonalt ledd og lokallag. Då vil lokallag som har medlemmar i minst 12 kommunar kunne få tilskot frå ordninga. Dette gjeld for eksempel Dyrebeskyttelsen Nord-Jæren, som er eit lokallag direkte under moderorganisasjonen.

Til sist finst det organisasjonar som ikkje har eit nasjonalt ledd. SAFFRO (Samarbeidsutvalet for folkedans i Rogaland) er eit eksempel på det. Dei får tilskot ettersom dei har medlemmar i meir enn 12 kommunar.

Diskusjonen om kor grensene skal gå mellom lokalt og regionalt er særleg relevant for dei to siste organisasjonstypene. Dersom ein har talfesta grenseverdiar, må ein setje dei høgt nok til å halde reint lokale organisasjonar ute, men samtidig lågt nok til å få med reelt regionale organisasjonar.

Under diskusjonen av RKNU-sak 11/2024 i utvalet, vart fylkesdirektøren oppmoda om å undersøke kva krav dei andre fylkeskommunane har til regional utbreiing. Fylkesdirektøren har tatt det til etterretning, og gått gjennom retningslinjer og anna

skriftleg informasjon på fylka sine nettsider. Her viser det seg å vere nokså stor variasjon. Oslo er ikkje relevant sidan dei berre har ein kommune. Fem fylke har ingen eigne tilskotsordningar for frivillige organisasjonar. Troms og Trøndelag har opne ordningar med målgrupper som dels overlappar med Rogaland si. Dei siste seks fylka har meir spesialiserte ordningar retta mot organisasjonar for særskilte målgrupper som barn og ungdom eller menneske med funksjonsnedsetjing.

Fire av fylka med eigne ordningar for frivillige organisasjonar har krav om regional utbreiing i tekstform. Møre og Romsdal si ordning har for eksempel formulert det i to strekpunkt:

- Søkar skal høyre til i fylket og ha sin hovudaktivitet i Møre og Romsdal
- Søkar skal vere ein regional aktør og bidra til å skape verdi i eit større geografisk område, utover det lokale.

I Møre og Romsdal må dei dermed gjere ei konkret vurdering av kvar enkelt søkjar ut frå ei tolking av dei to strekpunkta. Når ein brukar tolking og skjønn, er det straks meir rom for klager. Bruk av skjønn var ein del av Rogaland fylkeskommune si ordning tidlegare, men det har ein gått bort frå for å unngå forskjellsbehandling av søkjarane.

Dei fire siste fylka har talfesta krav. Nordland har krav om medlemmar i tre kommunar, Trøndelag i fem. Innlandet har to ordningar kor den eine har krav om medlemmar i tre kommunar og den andre i fem. Østfold har krav om enten tre lokallag eller medlemmar i to kommunar i sine ordningar.

Som ein ser av gjennomgangen, skil Rogaland seg ut med strengare krav til regional utbreiing enn dei andre fylka. Men dei andre fylkeskommunane har ordningar som rettar seg mot snevrare målgrupper, og krava kan då ikkje utan vidare overførast til Rogaland si ordning. Eit anna moment, er at dersom ein vil lempe på inngangskriteria, må det vere for at fleire organisasjonar skal kunne kvalifisere for tilskot. Så lenge potten ligg fast, og alle kvalifiserte søkjarar deler på potten, vil det i utgangspunktet bety lågare tilskot til kvar mottakar. Nøyaktig korleis dette kjem til å slå ut i praksis, har ikkje fylkesdirektøren sikkert grunnlag for å sei noko om. Det får ein fyrst svar på etter søknadsfristen.

Fylkesdirektørens vurderingar

Det er lagt opp til ein heilskapleg gjennomgang av retningslinene for alle tilskotsordningane på kulturfeltet i tråd med mål og prioriteringar i kultur- og idrettsplanen, og planen vert vedtatt på siste fylkestinget før jul. Den store gjennomgangen av retningslinene kan då fyrst starte opp i 2025.

I lys av det, kan det verke unaturleg å justere retningslinene for denne eine ordninga no. Det er likevel to moment som talar for det:

For det fyrste er tilskotsordninga for regionale frivillige organisasjonar utforma slik at det skal vere mogeleg å gjere mindre justeringar av kriteria utan å endre på den overordna innrettinga av ordninga. Inngangskriteriet som er tema for denne saka er eit eksempel på det. Det har to grenseverdier: medlemmar i minst 12 kommunar eller lokallag i minst 4 kommunar. Ei mindre justering her, utfordrar i lita grad prinsippet om eit visst regionalt omfang for å få tilskot.

For det andre kom vedtaket om gjennomgang av retningslinene som fylgje av at ein organisasjon som har søkt og fått tilskot frå denne ordninga i mange år, ikkje tilfredsstilte inngangskriteriet om regional utbreiing ved årets tildeling. Det er stadig søkjarar som ikkje oppfyller kriteria for ei tilskotsordning, men i dette tilfellet kan søkjaren utifrå aktivitet og medlemsmasse vurderast som ein regional organisasjon. Det kan vere eit teikn på at inngangskriteria er for strenge. Då retningslinene i si tid blei vedtekne, var det eit uttalt siktemål å la dei verke ei tid, hauste erfaringar, og eventuelt justere på kriteria dersom det er tenleg ut frå formålet.

Med grunnlag i desse to momenta, er det etter fylkesdirektøren sitt syn rimeleg å lempe på inngangskriteriet om regional utbreiing.

Samtidig er det viktig å ikkje endre for mykje. I saksutgreiinga over, er det vist til Møre og Romsdal og deira løysing med tekstbaserte kriteria som grunnlag for skjønnsvurdering i staden for objektive, talfesta kriteria. Fylkesdirektøren vil ikkje tilrå ei slik løysing for Rogaland si tilskotsordning. Ordninga er innretta med tanke på vere mest mogeleg nøytral og objektiv, og ei skjønnsvurdering av regional utbreiing bryt med det. Ho er dessutan enkel å forvalte og godt likt av søkjarane slik som ho er. Til sist ville det vere ei meir inngripande endring som heller høyrer heime i den samla gjennomgangen av tilskotsordningane når kultur- og idrettsplanen er vedtatt.

Det som verkar mest tenleg på dette stadiet, er å redusere grenseverdiane, men samtidig ikkje gå så langt at ein slepp til organisasjonar som i realiteten er reint lokale. Som nemnt i sakutgreiinga, er det mest aktuelt for organisasjonar som berre er regionale og for organisasjonar som ikkje har regionalt ledd, berre nasjonalt ledd og lokallag. Slike organisasjonar er det få av på ordninga i dag, men om ein lempar for mykje på krava, vil langt fleire av dei vil kvalifisere til tilskot. Ein gjev seg inn på noko som ein ikkje kan sjå dei fulle konsekvensane av. Det talar for å gå forsiktig og gradvis fram. I Frivilligregisteret var det per medio august 2024 registrert 5 056 organisasjonar berre i Rogaland. Ordninga kan stå i fare for å miste det regionale perspektivet, skiljet mellom regionalt og lokalt forvaltningsnivå vil bli utydeleg, og ho vil ikkje minst kunne hamne under eit alvorleg økonomisk press med for låge krav om regional utbreiing.

Konklusjon

Fylkesdirektøren ser til liks med regional-, kultur- og næringsutvalet at inngangskriteriet om geografisk utbreiing er sett noko høgt, og gjer difor framlegg om å senke krava med 25 prosent. Dei nye krava blir då lokallag i minst tre kommunar eller medlemmar i minst 9 kommunar. Dersom dette viser seg å slå uheldig ut, må det vere lav terskel for å endre på det ved eit seinare høve.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/65845-1

Saksbehandler: Rasmus Tørnqvist

Avdeling: Seksjon for kulturarv

Evaluering av utviklingsstipendordningen i tradisjonshandverk innen bygnings- og fartøyvern i Rogaland

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
74/2024	05.09.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for utviklingsstipend for tradisjonshandverkere innen bygnings- og fartøyvern i Rogaland
- 2 Evaluering av tradisjonshåndverkerstipendet fra Rogaland fylkeskommune

Sammendrag

Rogaland fylkeskommune opprettet i 2022 stipendordningen for tradisjonshåndverkere innenfor bygnings- og fartøyvernet, der innretning og retningslinjer ble vedtatt av fylkestinget 22.02.22, sak 21/22. Samtidig ble det vedtatt en evaluering av stipendordningen, som skulle gjennomføres to år etter iverksettelse av stipendordningen.

I dette saksfremlegget redegjøres det for evalueringen av stipendordningen for tradisjonshåndverk innen bygningsvern og fartøyvern. Vedtak om tildeling av stipend for 2024 blir behandlet i RKNU-møte 5. september.

Evalueringen bygger på tilbakemeldinger fra de håndverkerne som har mottatt stipend i 2022 og 2023 og innkomne søknader etter at stipendet ble opprettet. Innstillingen til fordeling av stipendet for 2024, er også lagt til grunn i fylkesdirektørens evaluering.

Fylkesdirektøren konkluderer med at stipendordningen har fungert godt og etter formålet, og anbefaler at stipendordningen videreføres, men at utdeling av stipend legges til Bygningsvernmesse fra 2025 for å øke oppmerksomheten rundt ordningen. På bakgrunn av det foreslås to mindre justeringer i retningslinjene hvor søknadsfristen endres til 1.april og frist for rapportering settes til 15. desember påfølgende år. I tillegg anbefales en ny evaluering i 2027.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Stipendordningen for tradisjonshåndverkere videreføres
2. Søknadsfristen endres i retningslinjene til 1. april.
3. Frist for rapportering endres i retningslinjene til 15. desember påfølgende år etter tildeling.
4. Utdelingen av stipendene legges til Bygningsvernmesse fra 2025
5. Det skal foretas en ny evaluering av stipendordningen innen utgangen av 2027

Rune Thele

samfunnsdirektør

Marianne Enoksen

seksjonssjef

Bakgrunn for saken

Rogaland fylkeskommune opprettet i 2022 stipendordningen for tradisjonshåndverkere innenfor bygnings- og fartøyvernet, der innretning og retningslinjer ble vedtatt av fylkestinget 22.02.22, sak 21/22. Utfordringer med mangel på antikvarisk håndverkerkompetanse, beskrevet i planprogram for Regional plan for kulturmiljø, lå til grunn for opprettelsen av stipendet.

I samme sak ble det vedtatt at stipendordningen skulle evalueres etter to år.

Formålet med retningslinjene (vedlegg 1) er at «Stipendet skal bidra til å gi håndverkere i Rogaland en mulighet til faglig utvikling innen bygnings- og fartøyvern og som stimulans og inspirasjon til fortsatt innsats for kulturarven. Stipendet skal skape oppmerksomhet om tradisjonshåndverkerens betydning for ivaretagelsen av våre kulturminner og håndverket som del av den immaterielle kulturarven.»

Ved tildelingen av stipendet i 2023, RKNUSak 70/23, ble det besluttet å vurdere om tidspunktet for søknadsfrist og utdeling av stipend skal flyttes, for å samsvare med tildeling og utdeling av øvrige stipend innen kultur og idrett. Fylkesdirektøren har sett det som naturlig å foreta denne vurderingen som en del av evalueringen.

Problemstilling

På bakgrunn av evalueringen, skal utvalget ta stilling til videreføring av utviklingsstipendet for tradisjonshåndverkere innen bygnings- og fartøyvern i Rogaland, samt endring av utdelingssted og søknadsfrist.

Saksopplysninger

Om evaluering av utviklingsstipendet i tradisjonshåndverk

Målet med evalueringen har vært å undersøke om stipendet har virket etter hensikten som er omtalt i ordningens retningslinjer. Fylkesdirektøren har vurdert følgende momenter:

- Treffer ordningen omtalt målgruppe, og hvordan fordeler søkere seg faglig, geografisk og fordelt på kjønn?

- Bidrar stipendet til at mottakerne oppnår faglig utvikling innen bygnings- og fartøyvern?
- Skaper stipendet tilstrekkelig oppmerksomhet for tradisjonshåndverkerens betydning for ivaretagelse av kulturminner og håndverket som del av den immaterielle kulturarven?
- Oppnår vi nettverksbygging, og økt deling av kunnskap og kompetanse i tradisjonshåndvertermiljøet med ordningen?
- Er stipendbeløpet tilstrekkelig til at stipendmottakerne oppnår de målene de har beskrevet i sin søknad.
- Bør tidspunkt for utdeling av ordningen flyttes?

Evalueringen av utviklingsstipendet bygger på opplysninger hentet fra innkomne søknader, rapporter levert av stipendmottakere og tilbakemeldinger fra fagkomiteen som har vært ansvarlig for å vurdere søknadene. I tillegg ba fylkesdirektøren stipendmottakerne svare på flere spørsmål, for å få utvidet kunnskapsgrunnlaget, basert på stipendmottakernes erfaringer. Det ble bedt om tilbakemeldinger på om stipendet har virket etter sin hensikt, og om stipendmottakerne hadde forslag til justeringer og forbedringer av ordningen, basert på deres erfaringer. Spørreskjema med svar er vedlagt (vedlegg 2). Stipendordningen for tradisjonshåndverk har vært operativ i tre år, og datagrunnlaget som evalueringen bygger på er derfor begrenset. Søknader og innstilling til årets utdeling er tatt med i evalueringen for å ha et mest mulig solid evalueringsgrunnlag. Stipend for 2024 var ikke vedtatt ved tidspunkt for evalueringen.

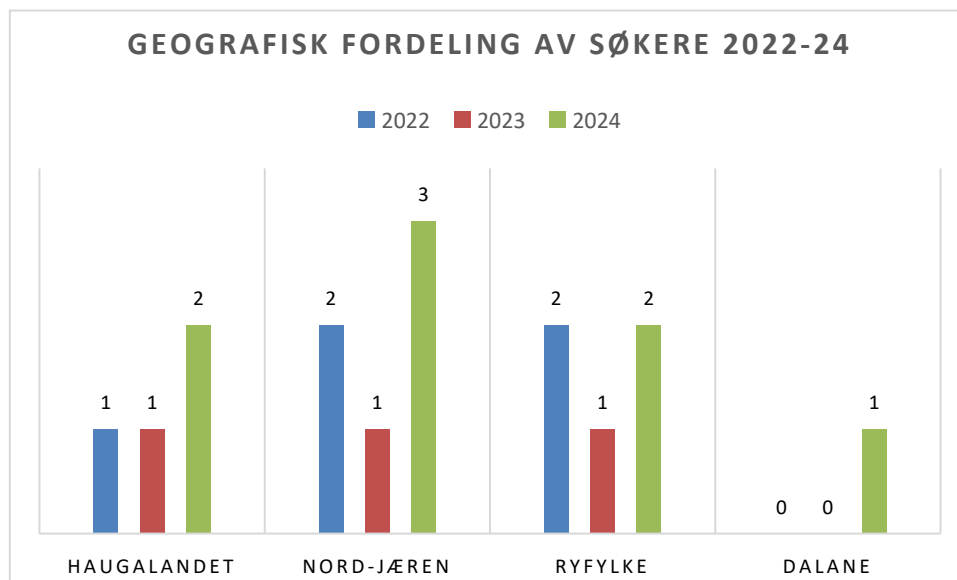
Om søknader 2022 - 2024

Stipendordningen for tradisjonshåndverk innen bygningsvern og fartøyvern har vært utdelt siden 2022. Målgruppen er profesjonelle håndverkere med spesialisering i tradisjonelle håndverksfag, som bor og har sitt virke i Rogaland. Det tildeles årlig to stipender på kr 75.000, - hver.

I 2022 ble stipendordningen utlyst for første gang. Ved søknadsfristens utløp var det mottatt fem søknader, fordelt mellom to båtbyggere, to bygningshåndverkere og en kunsthåndverker. Alle søkere var menn. I 2023 var fordelingen en båtbygger og to

bygningshåndverkere, alle menn. I 2024 økte søknadene til åtte, alle håndverkere innen bygningsfagene. Blant årets søkere er to kvinner.

Den geografiske fordelingen av søkerne for perioden 2022-24 forholder seg slik:

Figur 1: Grafisk framstilling av geografisk fordeling av søknader.

Som det kommer frem av grafene i figur 1, er antallet søkere vesentlig høyere i 2024 enn i de foregående år, og den geografiske spredning er større.

Ved utdelingen i 2022 og 2023, ble stipendene tildelt en håndverker i hver av de to kategoriene begge år. Tildeling av stipend for 2024 var ikke vedtatt på evalueringstidspunktet.

Erfaringer og tilbakemeldinger:

En rådgivende fagkomité har vurdert alle søknader siden ordningen ble opprettet, og gitt sin innstilling til RKNV. Komitéen består av håndverkere med ulik bakgrunn, og fylkeskommunens administrasjon har hatt en sekretærfunksjon for komiteen. Av de nåværende fire komitémedlemmene, har to vært med fra starten i 2022.

Tilbakemeldingene fra komitémedlemmene er udelt positive. Komitémedlemmene finner arbeidet meningsfylt, og at det er en viktig anerkjennelse av tradisjonshåndverk og -håndverkere. Komiteen har foreslått å holde den offisielle utdelingen av stipendet i forbindelse med Fortidsminneforeningens bygningsvernmesse, for å øke

oppmerksomheten rundt stipendet blant de øvrige håndverkerne i regionen. Dette er en årlig messe for håndverkere og eiere av gamle hus. Bygningsvernmesse er et samarbeid mellom Fortidsminneforeningen, Stavanger kommune og MUST (Museum Stavanger). Messe avholdes normalt i begynnelsen av september.

Av søknadene fremgår det at flere søkere vil bruke stipendet til å kjøpe seg fri for å fordype seg i et emne, og ikke nødvendigvis for å delta på kurs eller ta videre utdanning. Samtidig viser søknadene at det er en stor variasjon i søkerens bakgrunn, og at det søkes om stipend til mange forskjellige tradisjonshåndverk, heriblant båtbygging, tømmerfaget og malerfaget.

Stipendmottakernes tilbakemeldinger er hentet fra rapporter, spørsmål sendt per e-post og løpende dialog. Ikke alle stipendmottakere har svart på spørsmålene, men for evalueringen er de mottatte svarene et tilstrekkelig supplement til informasjonen fra søknader og rapportering. Mottakerne har blant annet gitt tilbakemelding på stipendenes økonomiske størrelse, og hvilke erfaringer de har gjort seg. Stipendene oppleves romslige nok til at de får frikjøpt tid til tilstrekkelig fordyping og får tilegnet seg ny kunnskap eller spesialisert seg ytterligere innenfor sitt fagfelt. For en av stipendmottakene har tilegnet kunnskap gjennom stipendordningen resultert i flere relevante jobber.

Blant tilbakemeldingene oppsummerer følgende ordningens virkning for stipendmottakene godt:

For min del har eg fått mykje meir enn dei 75000,- kronene, eg har fått kunnskap, bekjentskap, vennskap innan mitt fag felt.

Leif Harald Jørmeland (fikk stipend i 2022)

Fylkesdirektørens vurderinger

Om søknader og målgruppe

Det er krevende å peke på en klar og tydelig utvikling i søknader til ordningen etter kun tre år, men fylkesdirektøren registrerer et betydelig oppsving i antall søknader i den siste søknadsperioden. Tradisjonshåndverkerstipendet har antagelig blitt bedre

kjent blant virksomhetene, institusjonene og håndverkerne som jobber innen bygningsvern og fartøyvern. Fylkesdirektøren finner utviklingen gledelig, og håper årets søkermasse og geografiske spredning er en begynnende trend.

Fylkesdirektøren finner det også gledelig at kvinnelige håndverkere i år har søkt på stipend, men vil poengtere at kjønn ikke er et kriterium ved vurdering av søknader og tildeling av stipend.

Søkernes faglige bakgrunn og spesialisering varierer, både innenfor tradisjonelt bygningsvern, men også innenfor fartøyvern. Ordningen ser ut til å treffe målgruppene godt. Fylkesdirektøren vurderer at ordningen så langt har oppfylt formålet om å gi håndverkerne som har mottatt stipend en mulighet til faglig utvikling innen bygnings- og fartøyvern. Et større antall søknader fra bygningshåndverkere enn håndverkere i fartøyvernet vurderes som en naturlig konsekvens av at det er flere aktive utøvere, og et større marked for førstnevnte, enn håndverkere som spesialiserer seg innen fartøyvern.

Om måloppnåelse

Tradisjonshåndverkerstipendet fører til deling og utvikling av tilegnet kunnskap, både for den enkelte håndverker og det regionale fagmiljøet som helhet, for en liten investering fra fylkeskommunens side. På det nasjonale plan støtter ordningen opp om Riksantikvarens håndverkstrategi som nå er på høring. Stipendet gir flere håndverkere tilgang til et større nettverk, noe fylkesdirektøren vurderer som spesielt viktig, gitt et relativt lite profesjonelt fagmiljø innen bygningsvern og fartøyvern. Stipendet har også bidratt til å gi nye unge håndverkere innen tradisjonshåndverk et «fotfeste» i miljøet. Stipendet bidrar til å opprettholde praktisk kunnskap, som ellers står i fare for å gå tapt, da det ofte kun er et fåtall utøvere innenfor det enkelte håndverk i vår region.

Tradisjonshåndverket er en spesialisert og ikke utpreget lønnsom del av bransjen. De fleste søkerne til stipend er selvstendige aktører, eller ansatte i mindre firmaer, med et begrenset økonomisk spillerom sammenliknet med større entreprenører. Stipendet er derfor viktig for tradisjonshåndverkerne, da det kan brukes til å dekke tapt arbeidsinntekt. De fleste håndverkere må kjøpe seg fri fra inntektsgivende arbeid for å fordype seg i faget, og delta på kurs og samlinger. Fylkesdirektøren anbefaler å

videreføre den økonomiske rammen for ordningen, da den fremstår som balansert med tanke på håndverkernes behov for frikjøp for å prioritere sin faglige utvikling.

Fylkesdirektøren har også evaluert prosessen for tildeling av stipendet, og finner at den rådgivende fagkomiteen har virket etter sin hensikt, der alle parter bidrar med god kunnskap og nyttige diskusjoner. Det er fylkesdirektørens oppfatning at komiteen gir stipendet mer «tyngde», enn om innstillingen ble gjort av fylkesdirektøren alene. Fylkesdirektøren anbefaler derfor å videreføre komiteens arbeid med vurdering og innstilling av kandidater til stipendet.

Søknadsfrist, rapporteringsfrist og utdeling av stipend

Det foreslås å endre søknadsfrist og rapporteringsfrist. I tillegg legges det fram forslag om å legge selve utdelingen til den årlige bygningsvernmesse til Fortidsminneforeningen.

De foreslåtte endringene nedenfor vurderes som en mindre justering av retningslinjene. I henhold til fylkeskommunens delegasjonsreglement er slike endringer delegert til utvalgene, i dette tilfellet Regional-, kultur- og næringsutvalget.

Fylkesdirektøren har vurdert en samkjøring av søknadsfrist og tidspunkt for utdeling med de øvrige stipendordningene på kultur- og idrettsfeltet. En slik justering av tidspunkter kan være fornuftig, særlig ut fra et praktisk ståsted. Administrasjonen av stipendordningen forenkles noe, for eksempel ved at utdelingen av stipendet da vil bli en del av arrangementet for utdelingen av de øvrige kultur- og idrettsstipendene.

Fylkesdirektøren har også vurdert forslaget fra fagkomiteen om å legge utdelingen av stipendet til Fortidsminneforeningens årlige bygningsvernmesse. Et viktig moment i ordningens formål, er å skape oppmerksomhet om tradisjonshåndverkerens betydning for ivaretagelsen av kulturminner og håndverket som del av den immaterielle kulturarven. Ved å legge utdelingen av stipendet til bygningsvernmesse, kan ordningen nå ut til et bredere publikum og skape mer oppmerksomhet rundt tradisjonshåndverket innenfor bransjen.

Fortidsminneforeningen stiller seg positive til at utdelingen av stipendet legges til messen.

Bygningsvernmesse arrangeres hvert år i begynnelsen av september. Det betyr at en behandling i høstens første RKNU-møte vil komme svært tett opp til utdelingstidspunkt og det kan også skje at messen avholdes før det avholdes RKNU-møte. Det foreslås derfor å framskynde søknadsfristen til 1. april slik at selve tildelingen kan skje i det siste RKNU-møtet før sommeren, som vanligvis avholdes i slutten av mai/begynnelsen av juni. En slik løsning innebærer at det vil gå kortere tid mellom søknadsfrist og vedtak enn det har vært frem til nå, mens det vil gå lengre tid fra tildelingsvedtak i RKNU til den formelle utdelingen av stipendet på bygningsvernmesse. Mottakerne av stipendet vil likevel bli orientert straks etter vedtak og kan komme raskt i gang med å planlegge gjennomføring av sitt prosjekt.

Fylkesdirektøren har særlig vektlagt mulighetene for økt oppmerksomhet om ordningen i bransjen og tradisjonshåndverk generelt og anbefaler derfor å endre utdelingssted- og tidspunkt til Fortidsminneforeningens bygningsvernmesse fra 2025, og at søknadsfristen endres til 1. april.

Erfaringene gjort i forbindelse med tidligere rapportering fra stipendmottakere viser at det kan være fordelaktig å gi stipendmottakerne noe lengre tidsrom mellom tildeling og rapportering. Fylkesdirektøren anbefaler at fristen for levering av rapport for bruk av stipendet endres fra 15. juni til 15. desember påfølgende år fra tildeling av stipendet, for å gi stipendmottaker bedre tid til å gjennomføre sitt prosjekt.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering av tilbakemeldinger og erfaringer som er gjort siden stipendordningen for tradisjonshåndverk ble opprettet, konkluderer fylkesdirektøren med at ordningen fungerer etter intensjonen. Stipendet gir den enkelte håndverker mulighet til å fordype seg i et spesialisert fag ved siden av sitt daglige arbeid, og at ordningen stimulerer til interesse for tradisjonshåndverk og økt nettverksbygging i bransjen.

Fylkesdirektøren ser økningen i antall søkere i inneværende år som et tegn på at stipendordningen er blitt mer kjent blant håndverkerne, og som en indikasjon på at stipendet har en betydning for faglig utvikling innenfor bygnings- og fartøyvern, og som stimulans til fortsatt innsats for kulturarven.

Fylkesdirektøren anbefaler at ordningen med en årlig tildeling av to stipend på kr 75.000, - hver til tradisjonshåndverk innen bygningsvern og fartøyvern i Rogaland videreføres etter dagens modell, med en ny evaluering innen utgangen av 2027.

Fylkesdirektøren anbefaler at utvalget gir sin tilslutning til en mindre justering av retningslinjene som innebærer å endre søknadsfristen til 1. april og fristen for rapportering til 15. desember.

Fylkesdirektøren anbefaler å legge tildeling av tradisjonshåndverkerstipendet til Fortidsminneforeningens årlige Bygningsvernmesse fra og med tildelingen i 2025.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.